

Osavuosisikatsaus II

1.1. - 31.8.2020

Sisällys

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	3
TALouden SUHDANNENÄKYMÄT.....	4
VEROTULOJEN KEHITYS	5
VALTIONOSUUDET.....	6
HENKILÖSTÖRAPORTTI.....	8
ASUKASLUVUN KEHITYS.....	8
TYÖLLISYYSKATSAUKSET	9
KATSAUS KORKORISKITILANTEeseen JA SIOITUSSALKKUUN	9
TALouden TOTEUTUMA HALLINTOKUNNITTAIN	13
TOIMIALOJEN OSAVUOSIKATSAUKSET.....	22
KAUPUNGINHALLITUS	22
PERUSTURVA	26
KASVATUS- JA SIVISTYS	30
YHDYSKUNTATEKNIikka.....	34
LASKENNALLISESTI ERIYTETTYJEN YKSIKÖIDEN TULOSLASKELMAT JA TASEET	41
MAANKÄYTTÖSOPIMUSYKSIKKÖ	41
RUKAN PYSÄKÖINTILAITOS	42
KUUSAMON JÄTEASEMA.....	43
INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN.....	44
TYTÄRYHTIÖT.....	52
KIINTEISTÖ OY KUUSAMON VUOKRATALOT.....	52
KOILLIS-SUOMEN KEHITTÄMISYHTIÖ NATURPOLIS OY.....	54
KSAK OY.....	58
NUORISO- JA LUONTOMATKAILUKESKUS OIVANKI OY	61

Kaupunginjohtajan katsaus

Koronavirus on aiheuttanut Suomen kansanterveydelle vakavan uhkan ja talouden supistumisen. Työttömyyden pahin vaihe on ohitettu, mutta työttömien määrä on edelleen korkealla. Korona epidemia näyttää kiihtyvän, mutta onneksi vakavat koronataipaukset ovat olleet vähemmistönä. Talouden yleinen näkymä on epäselvä.

Kuusamon kaupungin talouden toteuma näyttää yltävän talousarvion tavoitteeseen. Verotulot ylittävät budjetin, koska valtio on jaksottanut veroja aiemmasta poiketen. Samoin valtionosuuksien määrä ylittää talousarvion, koska koronaan liittyen valtio on korottanut kunnille jaettavia valtionosuuksia.

Perusturvan kulut arvioidaan tänä vuonna olevan miljoona euroa budjetoitua suuremmat. Koronanäytteiden tutkimuskustannukset, sosiaalipalveluiden tarpeen kasvu, tulojen aleneminen ja elokuussa toteutunut palkkojen yleiskorotus realisoituvat loppuvuoden aikana. Kuusamon koronatilanne on ollut rauhallinen ja kaikki koronataipaukset on selvitetty. Koronavirus ei ole päässyt leviämään väestömme keskuudessa.

Kaupungin palvelujen jatkuva kasvutarve vaatii edelleen elinvoiman kasvua Kuusamossa, jotta kaikki kuntalaisten lakisääteiset palvelutarpeet voidaan täyttää. Yritysten investointeja sävyttää nyt varovaisuus, koska talouden yleinen näkymä on epävarma. Kuusamossa oli toukokuussa enimmillään 1307 työtöntä ja lomautettua. Syyskuun lopussa työttömien ja lomautettujen määrä oli 743. Työttömyyden hoito Kuusamossa tehostuu Jobboost hankkeen lisäresurssien avulla. Naturpoliksen työllisyyspalvelut ovat nyt erityisen tarpeellisia.

Kuusamossa on käynnissä tänä vuonna yritysten ja julkisia investointeja noin 45 miljoonan euron suuruisesti. Kaupunki on osaltaan vaikuttamassa lukuisissa hankkeissa. Kaupungin omat investoinnit ovat suuret. Tulevien kolmen vuoden investoinnit ylittävät 50 miljoonaa euroa. Nilonkankaan uuden koulun suunnittelu on käynnissä ja rakentaminen käynnistyy ensivuonna. Yhdyskuntatekniikan toimialan henkilöstö on tiukilla mittavan investointiohjelman toteutuksessa.

Olympiavalmennuskeskuksen ja urheiluakatemian toiminnassa on Kuusamossa 139 opiskelijaa. Vuokatti Ruka yhteistyö vahvistaa Kuusamon lukion ja Kainuun ammatitopiston oppilashankintaa. Kouluverkon tarkastelu jatkuu uuden koulun rakentamiseen liittyen. Kaupungin päiväkodit alkavat olla täynnä ja uutta päiväkotia suunnitellaan Rukalle. Kuusamon historiakeskuksen valmistelu on käynnissä ja keskustaluen historiallisten rakennusten peruskorjausta selvitetään. Kaupunki jatkaa panostusta liikuntaan ja kulttuuriin.

Kaupunki on mukana kahdessa valtiovarainministeriön rahoittamassa tietohallinnon hankkeessa. Näiden hankkeiden avulla voimme kehittää kaupungin digipalveluja kuntalaisille ja hallintomme digitaalisuutta. Hallinnon paperittomuus tehostaa toimintaamme. Koronan myötä etäkokoukset ja -työskentely ovat osa kuntatyön arkea. Olemme ottaneet todellisen digiloikan.

Nyt on hyvä suunnistaa metsään ja vesille. On sadonkorjuun aika.

Jouko Manninen
Kaupunginjohtaja

Talouden suhdannenäkymät

Maailmantalouden kasvun arvioidaan supistuvan kuluvana vuonna noin viisi prosenttia. Erityisesti talouden ennakoitaan laskevan euroalueella, Yhdysvalloissa ja kehittyvissä talouksissa.

Tilastokeskuksen tiedoista ilmenee, että Suomen kansantalous painui jo kuluvan vuoden tammi-maaliskuussa taantumaan. Yksityisen kulutuksen ja investointien kehitys oli ensimmäisellä neljänneksellä vaimeaa, mutta erityisen heikkoa on ollut viennin kehitys.

Ennustelaitokset ennustavat, että koronakriisi heikentää Suomen kansantalouden kasvua tänä vuonna noin 5-7 prosenttia. Ensi vuodelle ennustetaan noin 2-4 prosentin kasvua.

Koronaviruspandemia on vaikuttanut merkittävästi koko julkiseen talouteen ja kuntatalouteen sen osana. Tilanne on vaikuttanut voimakkaasti kuntien tehtäväkenttään, palvelujen tarpeeseen ja kysyntään sekä niiden tuottamisen tapaan. Samanaikaisesti kuntien verotulot putosivat, myynti- ja maksutulot vähenivät sekä sosiaali- ja terveydenhuollon menot kasvoivat kuntien ja sairaanhoitopiirien valmistautuessa koronapotilaiden hoitoon. Myös kiireetöntä hoitoa lykättiin asiakkaiden toimesta.

Koronapandemian vaikutukset yksittäisiin kuntiin ovat olleet hyvinkin erilaisia johtuen muun muassa kuntien erilaisista tulorakenteista, elinkeinorakenteista, palvelurakenteista, koronatapausten määrästä ja maantieteellisestä sijainnista.

Valtio on tukenut kuntia ja yrityksiä useilla toimenpiteillä kuluvan vuoden aikana annetuissa lisätalousarvioissa. Toimenpiteillä on pyritty turvaamaan työllisyyden, taloudellisen toimeliaisuuden sekä peruspalvelujen järjestämisen edellytykset kaikissa kunnissa. Suurin on valtion lisätalousarviossa osoitettu 1,4 mrd. euron tukipaketti kunnille vuodelle 2020.

Vaikka koronapandemia ei ole ohi, lähtökohtana on, että koronatilanne pysyy maassamme hallinnassa eikä uusia laajoja sulkutoimenpiteitä tule. Koronan aiheuttamia talousvaikutuksia kanavoituu kuntatalouteen myös ensi vuonna.

Valtio on luvannut korvata koronan testauksesta aiheutuneet kustannukset kunnille täysimääräisesti. Monet kiireettömän hoidon toimenpiteet siirrettiin tai peruttiin koronatartuntojen uhan ja varautumisen edellyttämän terveydenhuollon resurssien riittävyyden vuoksi tuleville vuosille. Vaikka hoitojonon purkaminen on ehditty jo aloittaa, siirtyy hoitovelkaa tuleville vuosille. Lisäksi kuntatalouden tilannetta haastaa talouden hidas toipuminen ja menojen sopeuttamisen vaikeus nykytilanteessa, jonka kesto on vaikea vielä arvioida.

	2019 mrd. euroa	2017	2018	2019	2020**	2021**	2022**
		määrän muutos, prosenttia					
Bruttokansantuote markkinahintaan	240	3,1	1,6	1,0	-5,5	1,3	1,3
Tavaroiden ja palvelujen tuonti	95	4,1	5,5	2,2	-3,7	3,0	2,2
Kokonaistarjonta	335	3,4	2,7	1,3	-5,0	1,8	1,5
Tavaroiden ja palvelujen vienti	96	8,8	1,7	7,2	-6,2	3,2	2,1
Kulutus	182	0,6	1,9	0,9	-1,3	1,3	1,2
yksityinen	126	1,0	1,8	1,0	-4,0	2,7	1,6
julkinen	55	-0,2	2,1	0,9	4,9	-1,6	0,4
Investoinnit	57	4,0	3,7	-0,8	-7,1	-1,2	1,6
yksityiset	47	4,8	3,5	-1,0	-10,0	-1,5	2,7
julkiset	10	0,2	5,0	0,3	6,4	-0,2	-2,7
Kokonaiskysyntä	335	3,4	2,6	1,8	-4,8	2,0	1,8
kotimainen kysyntä	239	1,5	2,9	-0,3	-4,2	1,6	1,6

Keskeiset ennusteluvut (lähde: tilastokeskus, VM)

Verotulojen kehitys

1 000 eur	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	Tot 8-2020	Tot%
Tulovero	41 781	40 189	41 461	41 400	29 270	70,7
Kiinteistöverotulot	6 737	7 218	7 377	7 600	2 953	38,9
Yhteisöverotulot	4 067	3 843	3 766	3 900	3 278	84,0
Yhteensä	52 585	51 250	52 605	52 900	35 500	67,1

Kunnallisveron verontilitykset

Koronavirusepidemian vaikutukset Kuusamon kaupungin verotuloihin on ollut tähän saakka pelättyä pienemmät.

Alkuvuoden (1-8 kk) osalta Kuusamon kaupungin saamat kunnallisverontilitykset ovat olleet yhteensä 29.269.554 euroa. Kokonaisuutena verotuloja on kertynyt yhteensä 35.500.213,08 euroa seuraavasti:

- kunnallisveroa on kertynyt 29.269.298 euroa
- yhteisöveroa on kertynyt 3.277.942 euroa
- kiinteistöveroa on kertynyt 2.952.717 euroa

Kuntaliiton verotuloennuste

Suomen Kuntaliiton veroennustekehikko on luotettavin kuntakohtainen ennuste verotulojen kertymisestä. Päivitetty kuntakohtainen veroennustekehikko julkaistaan n. neljä kertaa vuodessa. Kuntaliitto on syyskuussa (3.9.2020) julkaissut viimeisimmän kuntakohtaisen veroennustekehikon.

Yhteenveto					
TILIVUOSI	2019	2020**	2021**	2022**	2023**
Verolaji					
Kunnallisvero	41 461	41 431	41 940	42 384	43 213
<i>Muutos %</i>	3,2	-0,1	1,2	1,1	2,0
Yhteisövero	3 766	4 380	3 858	3 790	3 971
<i>Muutos %</i>	-2,0	16,3	-11,9	-1,8	4,8
Kiinteistövero	7 377	7 417	7 417	7 417	7 417
<i>Muutos %</i>	2,2	0,5	0,0	0,0	0,0
VEROTULO KIRJATTAVA	52 605	53 227	53 215	53 591	54 601
<i>Muutos %</i>	2,6	1,2	0,0	0,7	1,9

Valtionosuudet

Joulukuussa 2019 valtiovarainministeriö antoi päätöksen vuoden 2020 kuntakohtaisista valtionosuuksista. Päätöksen mukaisesti Kuusamon kaupungille kertyy valtionosuutta vuonna 2020 yhteensä 47.250.037 euroa.

Kuntaliitto päivittänyt 15.4.2020 valtionosuuslaskelmaa, koska hallitus on tehnyt päätöksen verotulojen maksun lykkäysmenettelyn kompensoinnista kunnille. Korvaus on suuruudeltaan 547 miljoonaa euroa ja se huomioidaan toukokuun 2020 valtionosuusmaksatuksesta alkaen. Kuusamon kaupungin osalta kompensatio oli suuruudeltaan 1.323.717 euroa. Vastaava euromäärä lisättyä maksujärjestelyjen muutoksien johdosta kunnille tilitettävän viivästyskoron arvioidulla määrällä vähennetään veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta vuonna 2021.

Kuntaliitto päivitti 18.6.2020 valtionosuusennustettaan eduskunnan hyväksyttyä vuoden 2020 neljännen lisätalousarvioesityksen 8.6.2020. Sen osana päätettiin myös kehysriihessä (8.4.) päätetyn koronavirusepidemian kuntatalouden tukipaketin tarkemmista laskentaperusteista. Samalla VM julkaisi kuntakohtaiset laskelmat neliosaisen kuntatalouden tukipaketin kahdesta suurimmasta osasta, valtionosuuden lisäyksestä (722 milj. euroa) ja yhteisöveron jako-osuuden 10 %-yksikön korotuksen arvioidusta vaikutuksesta (410 milj. euroa). Kuusamon kaupungin osalta valtionosuuden lisäys oli 1.947.642 euroa.

Edelleen Kuntaliitto päivitti valtionosuusennustettaan 26.6.2020. Eduskuntakäsittelyn päätösten mukaisesti laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain muuttamisesta tulee voimaan 1.10.2020 alkaen (ei 1.8.2020). Laki lisää kuntien vuoden 2020 kustannuksia 12,7 miljoonaa euroa (aiemmin 17,7 milj. euroa), mikä otetaan huomioon kuntien valtionosuutta lisäämällä. Lain muuttunut voimaantulo ja muuttunut kustannusvaikutus on otettu huomioon Kuntaliiton 26.6.2020 päivitettyssä valtionosuuslaskelmassa. Vaikutus oli Kuusamon kaupungin osalta oli -14.903 euroa.

Seuraava Kuntaliiton valtionosuusennusteen päivitys oli 3.9.2020. Vuoden 2020 5. lisätalousarviossa (3.9.2020) tarkistettiin veronmaksulykkäyksen korvauksen euromäärää 547 miljoonasta eurosta 118 miljoonaan euroon. Tämä muuttaa jokaisen kaupungin ja kunnan valtionosuusmaksatusta vuonna 2020. Kuusamon kaupungin osalta tämä tarkoitti sitä, että verotulojen maksun lykkäyksen kompensatio laski 1.323.717 eurosta 285.555 euroon.

Kilpailukyky sopimus päättyi 1.9.2020. Kuntaliiton laskelmassa myös kuntien valtionosuuden kautta tehty kiky-sopimukseen liittyvä valtionosuusleikkaus on laskettu päättyväksi elokuun loppuun, koska peruste leikkaukselle päättyi sopimuksen voimassaolon päättyessä. Tämä lisää kuntien valtionosuutta 78 miljoonaa euroa aiempaan päätökseen verrattuna ja kiky-leikkauksen kokonaissummaksi jää tammi-elokuun osalta -156 miljoonaa euroa (aiemmin -234 miljoonaa euroa).

1 000 eur	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	Tot 8-2020	Tot%
Kunnan peruspalv vo	36 144	35 766	36 516	29 724	21 018	70,7
Verotul perust vo:n tasaus	10818	10695	10634	10748	7055	65,6
Opetus- ja kultt toimen vo	-880	-1 575	-1 425	-1 389	-658	47,4
Muut vo:t	105					
Veromenetyksen kompensatio				7 705	5 137	66,7
Yhteensä	46 187	44 886	45 725	46 788	32 551	69,6

Vuoden 2020 talousarvioon on valtionosuudeksi arvioitu 46.788.000 euroa. Kaupungin valtionosuus on toteutunut 32.551.369 euroa. Toteuma on 69,6 % eli n. 2,9 % -yksikköä yli tasaisen kertymän toisen vuosikolmanneksen ajalta.

Henkilöstöraportti

HR-tunnusluvut

	Henkilöstö 31.8.2020			Henkilöstö 31.8.2019		
	vaki- tuiset	määrä- aikaiset	Yht.	vaki- tuiset	määrä- aikaiset	Yht.
Keskushallinto	39	22	61	83	18	101
Perusturva	395	97	492	388	91	479
Kasvatus- ja sivistys	308	104	412	313	93	406
Yhdyskuntatekniikka	150	37	187	113	54	167
Yhteensä	892	260	1 152	897	256	1 153

Sairauspoissaolot (kpv.)

13 086

Sairauspoissaolot vastaavasti 8/2019 olivat 10 490 kpv.

Henkilömäärät palvelussuhteen luonteen mukaan 31.8.2020

	Kesk.hall.	Petu	Kasi	Ykt	Yht.
avoin virka/toimi		3	3		6
kausiluontoinen tehtävä			1	9	10
määräaikainen tehtävä	8	17	53	9	87
määräaikainen virka tai työsuhde	2		5	8	15
sijainen	2	76	37	9	124
työllistetty, yhteiskuntatak.	10	1	5	2	18
vakinaisen, pysyvä toistaiseksi	39	395	308	150	892
	61	492	412	187	1 152
miehiä	18	45	91	95	249
naisia	43	447	321	92	906
	61	492	412	187	1 152

Vakinaisessa palvelussuhteessa oli 892 henkilöä ja määräaikaisissa palvelussuhteissa 260 henkilöä. Kokoaikaisissa palvelussuhteissa työskenteli 1 015 henkilöä ja osa-aikaisissa palvelussuhteissa 137 henkilöä.

	31.8.2020	30.4.2020	31.8.2019	30.4.2019	31.8.2018	30.4.2018	31.8.2017
Henkilöstön kokonaismäärä	1 152	1 146	1 153	1 207	1 164	1 201	1 174
Sairauspoissaolot	6 569	6 517	3 860	6 630	3 304	6 536	5 239
Sairauspoissaolot/hlö	5,7	5,7	3,3	5,5	2,8	5,4	4,5

Ajalla 1.1.-31.8.2020 sairauspoissaoloista:
 - koodilla omailmoitus yhteensä 1 617 kalenteripäivää
 - yli 60 kalenteripäivän sairauspoissaoloja 59 työntekijällä.

Henkilötyövuosien toteutuma ajalla 1.1.-31.8.2020 oli 592,4 htv. Koko vuoden 2019 toteutuma oli 964,6 htv. Koulutuspäiviä oli elokuun 2020 lopun tilanteen mukaisesti 623 tpv, kun taas koko vuoden 2019 koulutuspäivien määrä oli 1 200 tpv.

Työterveyshuollon kustannukset aj. 1.1.-31.8.2020 olivat 391 244 euroa, joka on 340 €/työntekijä. Työterveyshuollon kustannukset jaetaan kahteen korvausluokkaan: Korvausluokkaan I kuuluvat ehkäisevän toiminnan ja työntekijöiden työkykyä ylläpitävän toiminnan kustannukset, joita syntyy esim. työpaikkaselvityksistä, työpaikkakäynneistä, terveystarkastuksista ja työterveyteen liittyvästä neuvonnasta. Korvausluokkaan II kuuluvat työterveyshuollon lisäksi järjestetyn yleislääkäritasoisien sairaanhoidon ja muun terveydenhuollon kustannukset. Korvausluokka yhden osuus em. ajalta oli 54 % työterveyshuollon toteutuneista kustannuksista.

Asukasluvun kehitys

Tilastokeskuksen julkaisemassa väestön ennakkotilastossa Kuusamon asukasluku oli vuodenvaihteessa 15.134 asukasta ja elokuun 2020 lopussa 15.087. Väestömäärä väheni vuodenvaihteeseen verrattuna 47 henkilöllä eli 0,3 %.

Työllisyyskatsaukset

	Työvoima	Työttömyysaste	Työttömät työnhakijat yhteensä	Miehet	Naiset	Alle 20-vuotiaat	Alle 25-vuotiaat	Yli 50-vuotiaat	Pitkäaik. Työttömät	Vamm. ja pitkäaik. sair.-tyött	Avoimet työpaikat	Työttömistä työnhakijoista lomautetut
Tammikuu	6 615	9,3	618	404	214	10	86	277	93	52	298	75
Helmikuu	6 615	9,0	593	388	205	7	67	275	90	45	275	65
Maaliskuu	6 615	12,9	856	518	338	11	105	348	95	62	184	217
Huhtikuu	6 577	19,5	1 285	716	569	31	170	470	105	75	163	485
Toukokuu	6 577	19,8	1 299	696	603	32	172	484	110	90	179	468
Kesäkuu	6 577	17,3	1 138	580	558	42	172	419	119	93	117	305
Heinäkuu	6 577	14,6	957	502	455	33	132	382	120	91	279	183
Elokuu	6 577	12,1	799	461	338	19	104	335	120	77	275	130

Katsaus korkoriskitilanteeseen ja sijoitussalkkuun

Kaupungin lainasalkun suojausaste on n. 70 % vuoden 2020 lopulla. Suojausaste lähtee sen jälkeen vähitellen laskemaan, ollen vuoden 2023 lopussa n. 60 %, nykyinen lainasalkku huomioiden. Tämä on kuitenkin vain osa kaupungin kokonaisriskistä, sillä uudet lainat tulevat johtamaan lainasalkun uusiutumiseen vuosien varrella. Tähän tulevaan lainanottoon sisältyykin merkittävä riski, johon tulee reagoida viimeistään korkojen käänntyä nousuun.

Suosittellemme, että suojausaste pidetään edelleen korkeana, vähintään nykyisellä tasolla ja jopa nostamaan sitä pitkien korkojen ollessa edelleen alhaalla, markkinatilannetta seuraten. Suosittelemme, että vuoden 2020 nostetusta talousarviolainasta suojataan loput 50 % tämän vuoden aikana markkinakehityksen mukaan. Lisäksi suosittelemme, että kaupunki käyttää myös ly-

hytaikaista rahoitusta hyväkseen laskemalla liikkeelle kuntatodistuksia hyvän likviditeettiaseman saavuttamiseksi. Lähde: Operandi Oy.

Täyden valtakirjan sijoitussalkun hoitaja OP Varainhoito Oy: Sijoitussalkun markkina-arvo 31.8.2020 oli 15.828.769 euroa. Allokaatioissa korkosijoituksissa oli 80,88 %, osakkeissa 12,55 % ja loput muissa sijoituksissa.

Tuloslaskelma

Verrattaessa ulkoisia toimintatuottoja viime vuoden vastaavaan ajankohtaan voidaan todeta, että toimintatuottoja on kertynyt 977.509 euroa enemmän. Myyntitulot valtiolta ovat kasvaneet 1.150.989 euroa, kokonaisuudessaan myyntituotot ovat kasvaneet 623.564 euroa.

Henkilöstökulut ovat laskeneet vuoteen 2019 verrattuna 1,9 %. Palkat ja palkkiot ovat laskeneet 415.098 euroa ja henkilöstökorvaukset ovat nousseet 107.298 euroa viime vuoden vastaavasta ajankohdasta. Toteutuma toisella vuosikolmanneksella on 64,7 % eli 2 % -yksikköä alle tasaisen kertymän.

Ulkoiset toimintakulut vuoden 2019 toteumaan verrattuna ovat kasvaneet 113.415 euroa eli 0,1 %. Palvelujen ostot ovat laskeneet 4.287.454 euroa, henkilöstökulut 665.905 euroa sekä aineet, tarvikkeet ja tavarat 207.236 euroa. Avustukset ovat kasvaneet 4.898.299 euroa. Perusturvan palvelusetelien osalta kirjauskäytäntöä on muutettu vuoden 2020 alusta lukien eli palvelusetelit on perusturva kirjannut aiemmin asiakaspalveluiden ostoihin, kun vuonna 2020 ne on kirjattu avustuksiin. Toimintakatteen toteutuma toisella vuosikolmanneksella on 64,1 % eli 2,6 % -yksikköä alle tasaisen kertymän.

Tuloslaskelma

	TP 2019	TA 2020 muutettu	Tot. 1.1.- 31.8.2020	%	TP enn 2020	Tot. 1.1.- 31.8.2019	%
(Ulkoinen 1 000 euroa)							
Toimintatuotot	22 401	23 383	15 021	64,2	23 508	14 043	68,5
Valmistus omaan käyttöön	784	837	450	53,8	750	483	72,7
Henkilöstökulut	-52 371	-52 059	-33 703	64,7	-52 000	-34 369	66,5
Muut kulut	-67 142	-67 742	-43 072	63,6	-68 623	-42 293	64,9
Toimintakulut	-119 513	-119 800	-76 775	64,1	-120 623	-76 662	65,6
TOIMINTAKATE	-96 328	-95 580	-61 304	64,1	-96 365	-62 135	64,9
Verotulot	52 605	52 900	35 500	67,1	52 174	32 109	62,2
Valtionosuudet	45 725	46 788	32 551	69,6	49 678	30 027	65,7
Rahoitustuotot ja -kulut	1 290	-600	-46	7,6	-200	1 429	119,1
VUOSIKATE	3 292	3 508	6 701	191,0	5 287	1 430	50,5
SUMU-poistot	-6 023	-5 600	-3 244	57,9	-5 600	-3 625	64,7
Varausten muutos							
Satunnaiset erät							
Rahastojen muutos	474	450	334	74,3	450	228	45,5
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 257	-1 642	3 792	-230,9	137	-1 967	86,8

Rahoituslaskelma

(ulkoinen 1 000 euroa)

Toiminnan rahavirta

TP 2019	TA 2020 muutettu	Tot. 1.1.- 31.8.2020	%	TP enn 2020	Tot. 1.1.- 31.8.2019	%	
Vuosikate	3 292	3 508	6 701	191,0	5 287	1 430	50,5
Satunnaiset erät							
Tulorahoituksen korjauserät	6	-517	-269	52,0	-517	-33	17,7

Investointien rahavirta

Investointimenot	-6 324	-20 340	-7 317	36,0	-19 270	-3 275	25,2
Rahoitusosuudet inv.menoihin	45	2 741	1	0,0	2 321		0,0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	122	560	182	32,5	50	37	74,7

Toiminnan ja investointien rahavirta

-2 860   -14 048   -702   5,0   -12 129   -1 841   21,8

Rahoituksen rahavirta

Antolainauksen muutokset							
Antolainasaamisten lis.		-1 000	-500		-550		
Antolainasaamisten väh.	445	776	327	42,1	327	445	87,7
Lainakannan muutokset							
Pitkäaik. lainojen lis.	0	20 500	7 000	34,1	7 000		
Pitkäaik. lainojen väh.	-5 255	-5 955	-3 600	60,5	-5 303	-4 100	70,1
Lyhytaik.lain. muutokset							
Oman pääoman muutos							
Muut maksuvalmiuden muutokset	397	100	-501	-500,8	100	-2 449	163,2
Toimeksiantojen varojen ja po.m	-10	0	551			-10	
Vaihto-omaisuuden muutos	-44	0	0			0	
Saamisten muutos	1 658	100	2 113			2 363	
Korott.velkojen muutos	-1 206	0	-3 165			-4 802	

Rahoituksen rahavirta

-4 413   14 421   2 726   18,9   1 573   -6 104   -118,4

Rahavarojen muutos

-7 274   373   2 024   542,7   -10 556   -7 945   241,7

Tuloskortti

Näkökulma	1. Elinvoima	Kriittinen menestystekijä	1. Elinkeinopolitiikan yritysmuotoisuus
Vuositavoite		Mittarit	
E.1.1. Tontit ja toimitilat		<ul style="list-style-type: none"> • Uuden teollisuusalueen kaava lainvoimainen • Tontti- ja toimitilapolitiikka päivitetty • Kaupungin tilojen ja tonttien vuokraus ja myyntitavoitteet sekä purkamistavoitteet investointiohjelmassa • Yrityshautomotilan selvittäminen 	
Tilannekuvaus			
YHTEK: Teollisuusalueen osayleiskaavaehdotus palautteineen on käsitelty lautakunnassa 10.6.2020 ja lautakunta on päättänyt esittää kaavan hyväksymistä kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle. Vuokratiloissa lähes 100% käyttöaste. Ruijanmutkan ryhmäkodin vanhin osa purettu. Myyntipäätös tehty rivitalotontista. 5 tonttia myyty, 4 uutta maanvuokrasopimusta ja 10 maanvuokrasopimukseen on tehty jatkosopimus.NP: Vuokrattavat ja myytävät yritystontit ja toimitilat sähköisessä järjestelmässä			
Vuositavoite		Mittarit	
E.1.2. Yritysmuotoisuusasenne		<ul style="list-style-type: none"> • Kaupungin työntekijöille palvelukoulutuksen järjestäminen • Kaupunginhallituksen, kaupunginjohdon ja elinkeinoyhtiön johdon yrityskäynnit 100 kpl • Yritysten sukupolvenvaihdos hanke 	
Tilannekuvaus			
YHTEK: Maatilojen sukupolven vaihtoon liittyviä tukihakemuksia ei ole tullut. Neuvontaa on annettu. PETU: Palvelukoulutukseen osallistuu 15 henkilöä perusturvasta -> Voimia vastuun kantamiseen - metodeja työnilon säilymiseksi –koulutus, 8 osallistujaa. NP: Suunnitelma kaupunginhallituksen, kaupunginjohdon ja elinkeinoyhtiön yrityskäynneistä olemassa. Siirtyneet koronan johdosta syksylle. Yritysneuvonta sukupolvenvaihdoksiin liittyen.			
Vuositavoite		Mittarit	
E.1.3. Hankinnat		<ul style="list-style-type: none"> • Kaupungin hankintojen raportointi 2 kertaa vuodessa hankintailtapäivässä 	
Tilannekuvaus			
KH: Korona poikkeusolojen vuoksi huhtikuulle suunniteltu hankintailtapäivä siirretty myöhemmin toteutettavaksi. NP: Hankinta-iltapäivä valmistelussa, siirtynyt koronan vuoksi syksylle.			

Näkökulma	1. Elinvoima	Kriittinen menestystekijä	2. Kestävä ja monipuolinen puhtaan luonnon sekä luonnonvarojen hyödyntäminen
Vuositavoite		Mittarit	
E.2.1. Puuklusterihanke		<ul style="list-style-type: none"> • Puuteollisuuden yhteistyöryhmä muodostettu • Puutoimialan kehittämisohjelma laadittu • Asuntomessujen järjestämismahdollisuus selvitetty 	
Tilannekuvaus			
YHTEK: Puuteollisuuden yhteistyöryhmä on muodostettu. NP: Puuteollisuuden yhteistyöryhmä muodostettu (perustettu Northern Forest & Wood ry). Puutoimialan kehittämisohjelma laadittu. Puutoimialan kehittämishankkeita käynnissä.			

Vuositavoite	Mittarit
E.2.2. Maaningan tuulivoimahanke	• Alueen osayleiskaava lainvoimainen
Tilannekuvaus	
YHTEK: Valitus on edelleen käsiteltävänä Pohjois-Suomen hallinto-oikeudessa.	
Vuositavoite	Mittarit
E.2.3. Järvi- ja jokikalakantojen - ja kalastusmatkailuhanke	• Vesistöohjelman toimeenpano • Kalastusmatkailuhanke
Tilannekuvaus	
NP: Kalastusalan kehittämishankkeen tarvetta ja sisältöjä selvitetty, yrityksillä ei ollut sitoutumishalukkuutta, joten hanketta ei saatu käyntiin. Lapin amk järjestää kalastajakoulutusta Posiolla.	
Vuositavoite	Mittarit
E.2.4. Elintarvikealan kasvuohjelma	• Maatila-, poro- ja kalatalouden hankkeiden käynnistämisen selvitys tehty • Maatila- ja luonnontuotteiden suoramyynnin selvitys tehty • Luonnontuotteiden jalostustilan selvitys tehty
Tilannekuvaus	
NP: Maatiloille suunnattu MaitoNet -hanke käynnissä, kalastushankkeen tarpeen selvitys tehty. Elintarvike-/luonnontuotehanke käynnissä ja jatkotoimenpiteitä lähtenyt liikkeelle. Poroelinkeinon toimijoiden valmisteleva hankeidea ei ole edennyt.	
Vuositavoite	Mittarit
E.2.5. Vähähiilisyys ja jätteet	• Hiilipäästöjen ja jätteiden käsittelyn selvitys sekä tavoitteen asettaminen
Tilannekuvaus	
YHTEK: Uudet jätehuoltomääräykset on hyväksytty. Kaupunki osallistuu Kahina- hankkeeseen. NP: Käynnissä kestävän matkailun hanke ja suunnitteilla yritystoimialojen hiilipäästöjen kompensointitoiminnan kehittämishanke.	

Näkökulma	1. Elinvoima	Kriittinen menestystekijä	3. Osaaminen ja koulutus
Vuositavoite	Mittarit		
E.3.1. Elinkeinojen tukeva koulutus	• Puualan kehittämistä tukeva koulutus käynnistynyt • Amk jatkotutkinto, 20 opiskelijaa; hoitoala, liikunta, kaupanala, • Logistiikka-alan koulutus käynnistynyt, 15 opiskelijaa		
Tilannekuvaus			
Kasi: Puualan kehittämistä tukeva koulutus käynnissä (KV), Ylempi AMK tutkinnon koulutus aloitettu (25 opiskelijaa) (KV) Logistiikan perustutkinto käynnistynyt 21 opisk. (KV) Liikunta-alan perustutkintokoulutus käynnistyy Kuusamossa syksyllä 2022, Ravintola- ja catering-alan monimuotokoulutus käynnistäminen, suunnittelu etenee aikataulun mukaisesti. Puualan koulutus (KSAK) käynnissä. Lappia järjestää kalastajakoulutusta Posiolla.			
Vuositavoite	Mittarit		
E.3.2. Uuden koulun suunnittelu	• Puurakenteisen koulun suunnitelma laadittu ja kilpailutus käynnistetty		
Tilannekuvaus			
YHTEK: Nilonkankaan uuden koulun suunnitelmat on hyväksytty 10.6.2020 yhdyskuntatekniikan lautakunnassa. Yksityiskohtaisten suunnitelma-asiakirjojen ja kilpailuttamismateriaalien valmistelu käynnissä.			

Vuositavoite	Mittarit
E.3.3. Oppisopimuskoulutuksen lisääminen	<ul style="list-style-type: none"> • Oppisopimuskoulutettavia Kuusamossa 65 kpl (50/2019) • Ravintola-alan ammattiopisto koulutus 15. • Peruskoulun yrittäjäyyskasvatuksen järjestäminen
Tilannekuvaus	
<p>YHTEK: Yhden henkilön oppisopimuskoulutus on valmisteltavana.</p> <p>PETU: Uusia oppisopimuksia 10 kpl -> elokuun loppuun mennessä 10 lähiavustajaa oppisopimuskoulutuksessa ja lisäksi 24 lähiesimiestä suorittanut/suorittaa oppisopimuskoulutuksella lähiesimiehen ammattitutkintoa.</p>	
Vuositavoite	Mittarit
E.3.4. Kansainvälisen koulutusviennin suunnitelma	<ul style="list-style-type: none"> • Kansainvälisen ammattiopistokoulutuksen suunnitelma valmis
Tilannekuvaus	
Kasi: On vielä suunnitteluvaiheessa Korona-kriisistä johtuen.	

Näkökulma	1. Elinvoima	Kriittinen menestystekijä	4. Hyvät yhteydet ja kehittyvä toimintaympäristö
Vuositavoite	Mittarit		
E.4.1. Metsätiet kaupungin ja tiekuntien yhteistyö	<ul style="list-style-type: none"> • Matkailuteiden linjaukset tehty • Metsäteiden peruskorjaustarve selvitetty • Metsäkuljetuksia rajoittavien siltojen investointitarve selvitetty 		
Tilannekuvaus			
YHTEK: Työryhmän esitys matkailuteiden avustamisesta on lähes valmis. Metsäkuljetuksia rajoittavien siltojen osalta on tehty selvittelyä Elyn tiestön osalta.			
Vuositavoite	Mittarit		
E.4.2. Reitistöt	<ul style="list-style-type: none"> • Kesäreittien kehittämishankkeen toteuttaminen • Reitistöjen vapaaehtoisten rahoitusratkaisujen selvittäminen ja valitseminen • Reitistöjen ympäristön siistiminen, opasteet ja penkit 		
Tilannekuvaus			
YHTEK: Kesäreittien kehittämishankkeen työt on edenneet lähes suunnitellusti. Vuosselin reitin ulkoilureittitoimitus on vireillä.			
Vuositavoite	Mittarit		
E.4.3. Teollisuusalueiden liittymät	<ul style="list-style-type: none"> • Vanhan teollisuusalueen liittymän rahoituksen selvittäminen • Uuden teollisuusalueen liittymän suunnitelma valmis 		
Tilannekuvaus			
YHTEK: Uuden teollisuusalueen katujen yleissuunnitelman laatiminen on meneillään.			
Vuositavoite	Mittarit		
E.4.4. Laajakaista yhteydet	<ul style="list-style-type: none"> • Laajakaistahankkeiden raportti 2 kertaa vuodessa 		
Tilannekuvaus			
KH: Raportti tehty kesäkuussa. Kaupungin toimipisteet kattavat tietoliikenneverkon uusimisen rakennustyöt ovat käynnistyneet kesällä. Raportin liitteenä 12.6.2020 LVM:lle jätetty lausunto koskien laajakaistarakentamisen avustamisesta. Lausunnossa todetaan kannanottona mm, että valtion tulisi lähtökohtaisesti vastata laajakaistarakentamisen julkisesta tuesta kokonaisuudessa ja nykymallin mukaisesta pakollisesta kuntien tukiosuudesta tulisi luopua.			

Näkökulma	2. Hyvinvointi	Kriittinen menestystekijä	1. Aktiivinen, omatoiminen ja hyvinvoiva kuusamolainen
Vuositavoite		Mittarit	
H.1.1. Nuorisotakuun toteutus		<ul style="list-style-type: none"> • Kuusamon nuorisotakuun markkinointi- ja koulutus • Nuorisotyöttömien määrä (18-29v) 50 (100/v. 2019) • Alueellinen työllisyysuhanke on käynnistynyt • Ohjaamatoiminta on käynnistynyt • Nuorten kesätyöpaikka takuu (18-29 vuotiaat, väh. 2 vko) • Kaikilla toisen asteen koulutuspaikat. Keskeyttäneiden määrä alle 3 % lv 2018 - 2019 (3,5 % 2017 - 2018) 	
Tilannekuvaus			
<p>Kasi: Nuorisotyöttömien määrä 132. Ohjaamatoiminta -hanke on käynnistymässä (JobBooster). NP: Nuoret urapolulle -hanke toiminut normaalisti korona-aikana. Mahdollisuuksien Pohjoinen JobBoost Koillis-Suomi -hanke saanut rahoituksen, aloitus 9/2020, sisältää myös ohjaamatoiminnan käynnistämisen. Nuorisotyöttömien määrä 2/2020 = 109; 6/2020 = 223. Kaupungin kesätyöpaikkoihin työllistettiin noin 50 nuorta ja kesätyöseteleitä jaettiin n. 125 nuorelle (15-29 v).</p>			
Vuositavoite		Mittarit	
H.1.2. Osallisuuden vahvistaminen		<ul style="list-style-type: none"> • Kumppanuustalon taloussuunnitelma ja toimintamalli luotu • Kumppanuustalo tilaratkaisu tehty • Järjestötapaamiset 2 krt/v. • Yhdistysten kanssa kumppanuussopimuksia 	
Tilannekuvaus			
<p>Kasi: Tilaohjelman suunnittelu yhdessä eri toimijoiden kanssa on käynnissä. Järjestöille järjestettiin avustusinfo 27.2 (avustusten sähköinen hakujärjestelmä) Kuusamon Näyttämö ry: kanssa kumppanuussopimus. Muita sopimuksia ollaan päivittämässä (4 H ja Kuusamo-opisto) Kh: Yhteistyötä tehdään säännöllisesti eri muodoissa järjestöjen kanssa.</p>			
Vuositavoite		Mittarit	
H.1.3. Hyte		<ul style="list-style-type: none"> • Hyvinvointikertomus valmis • Kuntalaiskysely palveluista. • Kansallisten kyselytutkimusten tulosten raportointi 	
Tilannekuvaus			
<p>Kh: Hyvinvointikertomuksen valmistelu on aloitettu yhteistyössä toimialojen kanssa. Strategiaprosessin yhteydessä kysely kuntalaisille on toteutettu.</p>			
Vuositavoite		Mittarit	
H.1.4. Digipalvelut		<ul style="list-style-type: none"> • Digitutor-toiminnan laajentaminen 	
Tilannekuvaus			
<p>KH: Etätyön, etäkokouksien, etävastaanotto- ja etäkuntoutustoiminnan nopean ja pitkän digiloikan edellyttämiä tukitoimintoja laajennettu voimakkaasti. Käynnistetty VM:n tuella kolmen kunnan yhteinen osallisuuden ja asiakaspalvelun digimuutos 3.0 hanke. Kasi: Nilon koulun 8C ja 8I koulutuksessa ja digikummina. Kirjastolla aktiivisia digikummeja on 8. Sulkuaikaan mennessä he järjestivät kirjastossa 9 opastuskertaa, joihin osallistui yhteensä 67 opastettavaa. Sähköinen avustusten haku toteutettu ja käyttöön otettu maaliskuussa 2020. Sähköinen viestintäjärjestelmän suunnittelu kesken. Jaana Virtasen lisäksi Nilon koulun TVT-henkilöt toimivat koulun digitutoreina. PETU: Digitutor-toiminnan laajentaminen perusturvassa, 10 uutta kotihoidon Tolokku – palvelun käyttäjää - VideoVisit pilotti käynnistynyt toukokuussa, 10 osallistujaa perusturvasta. - Teams-kokouksia lisätty huomattavasti, myös lautakunta pitänyt yhden sähköisen kokouksen.</p>			

Vuositavoite	Mittarit
H.1.5. Työvoiman saatavuus	<ul style="list-style-type: none"> • Työvoimaa koti- ja ulkomailta markkinointihanke • Maahanmuuttajien kotoutus- ja koulutushanke • Markkinoinnin ja viestinnän vahvistaminen. Brändityö. Esittely videot ja nettisivujen uudistaminen
Tilannekuvaus	
<p>Kh: KotoKuusamo –hanke on saanut rahoituspäätöksen 05/2020. Nettisivujen uudistamisprojektin toteutus käynnissä.</p> <p>NP: Mahdollisuuksien Pohjoinen JobBoost Koillis-Suomi -hanke saanut rahoituksen, aloitus 9/2020.</p>	

Näkökulma	2. Hyvinvointi	Kriittinen menestystekijä	2. Toimivat yhteisöt, kumppanuudet ja palvelut
Vuositavoite		Mittarit	
H.2.1. Verkostojen tiivistäminen		<ul style="list-style-type: none"> • Kuusamon ystävien kutsuminen koolle epävirallisissa yhteyksissä ja hankekohtaisesti • Lähialueen yhteistyöverkoston syventäminen ja luominen. Lentomatkailuhanke, työllisyysuhanke, soteyhteistyö, tieverkoston kehittämissyhteistyö. 	
Tilannekuvaus			
<p>PETU: Lähialueen yhteistyöverkostojen syventäminen ja luominen, perusturvassa 3 uutta yhteistyösopimusta oman toiminnan kehittämiseen -> Emmi -tilausjärjestelmä otettu käyttöön 1.2.2020, keskusvarastojen yhteistyö PPSHP:n kanssa.</p> <p>NP: Kehittämishankkeet käynnissä.</p>			
Vuositavoite		Mittarit	
H.2.2. Koulutusyhteistyö		<ul style="list-style-type: none"> • Toisen asteen opiskelijat 620 (600/2018 - 2019) • AMK-koulutuksen opiskelijat 60 (40/syyskuu 2018) • Avoimen yliopiston opiskelijat 40 	
Tilannekuvaus			
<p>Kasi: Toisen asteen opiskelijat 646, läsnäolevia AMK-tutkinto-opiskelijoita:</p> <p>-tradenomit: 18 (aloittaneet keuhällä 2019) ja sairaanhoitajat: 21 (aloittaneet syyskuulla 2019)</p> <p>Läsnäolevia YAMK-tutkinto-opiskelijoita: 30 (aloittaneet syyskuulla 2020). Tässä ryhmässä on lisäksi 2 polkuopiskelijaa. Saatu myönteinen päätös sosionomikoulutuksen käynnistämiseen.</p>			
Vuositavoite		Mittarit	
H.2.3. Yliopistoyhteistyö		<ul style="list-style-type: none"> • Kiertotalouden tutkimusyhteistyön käynnistämisen selvittäminen. • Oulangan tutkimusasemayhteistyöhanke rakentaminen. 	
Tilannekuvaus			
Kasi: Yhteistyö toimii suunnitelman mukaisesti Oulangan tutkimusaseman kanssa.			

Näkökulma	3. Kehittyvä Kuusamo	Kriittinen menestystekijä	1. Kansainvälinen, kilpailukykyinen ja verkostoitunut seutukeskus
Vuositavoite		Mittarit	
K.1.1. Rukan stadium hanke		<ul style="list-style-type: none"> • Rakentaminen on käynnistynyt • Valmennuskeskuksen toimintasuunnitelma on laadittu 	
Tilannekuvaus			
YHTEK: Rukan stadiumin rakentaminen ei ole käynnistynyt.			
Vuositavoite		Mittarit	
K.1.2. Talvi alkaa Suomesta hanke		<ul style="list-style-type: none"> • Yhteishanke Levin kanssa käynnistynyt 	
Tilannekuvaus			
NP: Hanke ei saanut rahoitusta. Muita yhteistyömuotoja Levin kanssa selvitetään.			
Vuositavoite		Mittarit	
K.1.3. Uudet vetovoimaiset asuinalueet		<ul style="list-style-type: none"> • Uuden keskustan asuinalueen kaavoitus käynnistynyt ja Rukan vakituksen asumisen alueen selvitys tehty 	
Tilannekuvaus			
YHTEK: Pappilan peltojen asemakaavoitus käynnistetty. Rukan yleiskaavan ydinalueen päivittäminen on käynnistetty ja konsultti valittu kilpailutuksella.			

Näkökulma	3. Kehittyvä Kuusamo	Kriittinen menestystekijä	2. Kaupunkikonsernin ohjaus
Vuositavoite		Mittarit	
K.2.1. Kaupunki konsernin strategian laatiminen		<ul style="list-style-type: none"> • Strategia on valmis kesäkuun loppuun mennessä 	
Tilannekuvaus			
Kh: Strategia on kaupunginvaltuuston päätöksellä 28.9.2020 § 44 hyväksytty.			
Vuositavoite		Mittarit	
K.2.2. Konserniohjeen ja osakkuusyhtiöiden sekä yhteisöjen ohjeiden päivittäminen		<ul style="list-style-type: none"> • Tytäryhtiöiden omistajaohjauksen täsmentäminen • Osakkuusyhtiöiden ja yhteisöjen jäsenyyksien täsmentäminen 	
Tilannekuvaus			
Kh: Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt uuden konserniohjeen. Osakkuusyhtiöiden ja yhteisöjen jäsenyyksien täsmentäminen valmistelussa.			
Vuositavoite		Mittarit	
K.2.3. Verkostoihin osallistuminen		<ul style="list-style-type: none"> • Seutukaupunkiverkosto • FISU kaupungit verkostoon kuulumisen selvitys • Hinku kuntien toimintaan osallistuminen 	
Tilannekuvaus			
NP: Kuusamo mukana seutukaupunkiverkostossa.			

Näkökulma	3. Kehittyvä Kuusamo	Kriittinen menestystekijä	3. Kehittyvä kaupunki
Vuositavoite		Mittarit	
K.3.1. Työhyvinvoinnin kehittäminen		<ul style="list-style-type: none"> • Työhyvinvointitutkimus tehty työntekijät • Työyhteisön toimivuus ja työyhteisötaidot ka 3,8 (3,7/2017) • Sairauspoissaolot alle 13 vrk/vuosi (14 vrk/2017) 	
Tilannekuvaus			
<p>KH: Vuosittain toteutettava kaupungin henkilöstön työhyvinvointikysely toteutettiin helmikuussa (vastausprosentti 56). Työyksikkötasoisista seurattavista kehittämistoimenpiteistä sovitaan henkilöstön kanssa kevään aikana. Organisaatiossa noudatetaan yhteistoiminnassa valmisteltujen Työhyvinvointiohjelman, Aktiivisen tuen toimintatavan sekä Ollaan ihmisiksi -prosessien mukaisia työhyvinvoinnin tukemisen ja työssä jaksamisen tuen toimintamalleja.</p> <p>Työyhteisön toimivuus ja työyhteisötaidot: Työhyvinvointikyselyn tulosten perusteella asiakokonaisuuden keskiarvo oli koko kaupungin henkilöstön osalta 3,6. Vastausten perusteella perusturvan toimialan kehittämiskohteena nähtiin erityisesti ristiriitojen ratkaiseminen työyhteisön sisällä ja yhdyskuntatekniikassa työyhteisön sisäinen tiedonkulku.</p> <p>YHTEK: Työyhteisön toimivuus ja työyhteisötaidot ka 3,5. Korjaaviin toimiin on ryhdytty. Sairauspoissaolot 10,4 kpv/hlö.</p> <p>PETU: Työyhteisön toimivuus ja työyhteisötaidot ka 3,6.</p> <p>KASI: Työyhteisön toimivuus ja työyhteisötaidot 3,7</p>			
Vuositavoite		Mittarit	
K.3.2. Viihtyisyyden lisääminen		<ul style="list-style-type: none"> • Kitkantien remontin toteutus • Torangin ranta-alueen suunnittelu aloitettu • Kaupungin alueen viheralueiden siisteyden parantaminen • Asemakaava-alueiden siistimiskampanja 	
Tilannekuvaus			
YHTEK: Kitkantien saneeraus on edennyt lähes suunnitellussa aikataulussa, koronaepidemia on aiheuttanut jonkin verran viivästymisiä materiaalityöihin.			
Vuositavoite		Mittarit	
K.3.3. Kaavoitus		<ul style="list-style-type: none"> • Tatanki-Koukkulammen kaava valmis • Muojärven rantaosayleiskaava valmis 	
Tilannekuvaus			
YHTEK: Tatanki-Koukkulammen alueen asemakaavan ehdotusta on valmisteltu. Muojärven rantayleiskaavan ehdotusta on valmisteltu rinnan Natura-arvioinnin kanssa.			

Näkökulma	3. Kehittyvä Kuusamo	Kriittinen menestystekijä	4. Investoinnit ja käyttötalous
Vuositavoite		Mittarit	
K.4.1. Kiinteistö Oy Kuusamon Vuokratilojen investoinnit ja purkaminen		<ul style="list-style-type: none"> • Keskustan puurakenteisen vuokrakerrostalon suunnitelma valmis ja rakentamispäätös tehty • Rukan puurakenteisen vuokratalon tontti valittu • Tyhjien vuokratilojen huoneistojen myynti tai purkaminen 	

Tilannekuvaus	
<p>Vuokratalot: Myllypalontie 1:n vesikatto uusittu 2020. Vesikattoja uusitaan vuosittain 1-2 kpl/vuosi. Kuusingintie 2 runkovesi- ja lämmitysputkilinjasto uusittu 2020. Muissa kohteissa uusiminen etenee vuosittain tarpeellisuus järjestyksessä. Keskustan kerrostalohankkeen suunnittelu aloitettu ja sitä jatketaan vuoden 2021 aikana. Rukalle Uunikulmantie 3:n rakennetaan rivitalo ja päiväkodin laajennus tehdään. Kivikirveentie 2 talo N paloi kesällä ja sen purku sekä alueen siistiminen vuoden 2020 loppuun mennessä. Tyhjien vuokratalojen purkaminen suunnitteluvaiheessa.</p>	
Vuositavoite	Mittarit
K.4.2. Oivangin nuorisokeskuksen majoituksen uudistaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Majoitustilojen rahoituspäätökset saatu OKM:stä • Rakentaminen aloitettu
Tilannekuvaus	
Oivanki: Siirtyy vuodelle 2021.	
Vuositavoite	Mittarit
K.4.3. Kevyen liikenteen väylät	<ul style="list-style-type: none"> • Ruostesuonliittymän ja Torangin välinen kevyenliikenteen väylä toteutetaan
Tilannekuvaus	
YHTEK: Kevyenliikenteen väylä Kormasentieltä Ouluntielle rakennettu.	

Talouden toteutuma hallintokunnittain

	TA 2020 muutettu	Ennuste TP 2020	Kauden toteutuma 1.1.-31.8.2020	%:a TA:sta
(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset				
Kaupunginhallitus				
Menot	10 938	10 938	6 429	58,8
Valmistus omaan käyttöön				
Tulot	3 662	3 662	2 333	63,7
Netto	-7 277	-7 277	-4 097	56,3
Perusturvalautakunta				
Menot	72 257	73 257	48 008	66,4
Valmistus omaan käyttöön				
Tulot	12 127	12 127	8 079	66,6
Netto	-60 130	-61 130	-39 929	66,4
Kasvatus- ja sivistys lautakunta				
Menot	35 121	34 803	22 672	64,6
Valmistus omaan käyttöön				
Tulot	2 440	2 578	1 718	70,4
Netto	-32 681	-32 225	-20 954	64,1
Yhdyskuntatekniikan lautakunta				
Menot	24 133	24 263	15 454	64,0
Valmistus omaan käyttöön	822	750	442	53,7
Tulot	25 422	25 813	17 111	67,3
Netto	2 111	2 300	2 098	99,4
Laskennallisesti eriytetyt yksiköt ja yhteiset erät				
Menot	1 853	1 864	912	49,2
Valmistus omaan käyttöön	15	10	9	
Tulot	4 234	3 992	2 481	58,6
Netto	2 397	2 138	1 577	65,8

Toimialojen osavuosisikatsaukset

Kaupunginhallitus

Hallinto- ja talousjohtajan katsaus

Kaupunginhallituksen alainen keskushallinto hoitaa kaupunginhallituksen ja valtuuston valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävät, vastaa yhteistoiminta- ja luottamusmiesjärjestelmien toiminnasta sekä kunta- ja valtiollisista vaaleista.

Keskushallinto ja sen palveluyksiköt hankkivat tai tuottavat kaupunkiorganisaation tarvitsemia sisäisiä palveluita: taloushallinto, henkilöstöhallinto, tietohallinto, hallintopalvelut ja osallisuus- ja hyvinvointipalvelut.

Hallintopalvelut huolehtivat kaupunginvaltuuston ja -hallituksen esityslistojen ja pöytäkirjojen laatimisesta sekä päätösten täytäntöönpanosta. Raportointikaudella 1.1-31.8.2020 asianhallintajärjestelmään on kirjattu 4 658 käsittelyvaihetta ja avattu 666 uutta asiaa.

Kesän ja syksyn aikana kaupungintalo on ollut avoinna normaalisti koronavirusepidemiasta huolimatta. Toimielimien kokoukset on järjestetty sähköisesti. Raportointikautena hallintopalveluissa on viety aktiivisesti eteenpäin kaupungin verkkosivu-uudistukseen ja asianhallintajärjestelmän uudistamiseen liittyviä kehittämisprojekteja.

Talousoalvelut on osallistunut Vihdoinkin-hankkeeseen. Hanke käynnistyi syksyllä 2019. Hankkeen tavoitteena on mm. talousarvioprosessin kehittäminen, talousarvioprosessin ja seurannan automatisointi, johdon työpöytä näkymät, tietovaraston suunnittelu ja tiedolla johtamisen käsikirja.

Talousohallinnon ohjelmaan on tehty isompi versiopäivitys keväällä 2020. Päivityksiä on tehty myös syksyllä ja päivitykset jatkuvat edelleen, jotta ohjelmasta saataisiin kuntataloustilastoinnin vaatimat raportit valtiokonttorille. Lisäksi uusi Effic-laskutusohjelma on otettu käyttöön perusturvassa ja tämä on aiheuttanut muutoksia myös talousohallinnon ohjelmistoon ja käyttöönotto tapahtui alkuvuodesta 2020.

Talouden seurantaraportit ovat valmistuneet kuukausittain johdon käyttöön. Rahoitushuollon toimenpiteillä on ylläpidetty maksuvalmiutta ja hallittu rahoituksen tuottoja ja kustannuksia; ylläpidetty ajantasaista kassabudjettia, hoidettu lainasalkkua (Operandi Oy:n kk-katsaukset) ja sijoitussalkkua (Op Varainhoito Oy, täyden valtakirjan omaisuudenhoitosopimus) suunnitelman mukaisesti.

Saatavien perintätoimintaa ja konkurssipesien valvontaa on hoidettu yhteistyössä toimialojen ja Intrum Justitia Oy:n kanssa. Lisäksi on annettu pyydetty velkajärjestelylausunnot.

Toimialat ja henkilöstöpalveluiden yksikkö ovat käsitelleet henkilöstöhallinnon tietojärjestelmässä yhteensä 1 394 virka-, työ- ja palkkiosopimusta. Raportointikauden tapahtumien määrä on edellisvuotta alhaisemmalla tasolla (2 085 kpl. vuonna 2019). Henkilöstöpalveluissa on valmistauduttu 1.10.2020 toteutettavaan uuden palkka- ja henkilöstöhallinnon järjestelmän käyttöönottoon. Työterveyshuollon ja työsuojelun toimintaa on toteutettu yhteistyössä toimialojen, henkilöstön ja palveluntuottajien kanssa ao. suunnitelmien mukaisesti. Koko kaupungin työhyvinvointikysely toteutettiin helmikuussa. Työyksikkötasoisista kehittämiskohteista on sovittu henkilöstön kanssa. Koko kaupungin henkilöstön yhteistoimintaelin (YTP) on kokoontunut yhteistoiminnan vuosikellon mukaisesti.

Osallisuus- ja hyvinvointipalvelut yksikkö järjesti alkuvuoden aikana työttömien asiakkuussuunnittelu-, terveys- ja kuntoutuspalveluita edellisvuoden tasolla pysyen noin 500 eri henkilölle. Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuneiden asiakkaiden määrä notkahti maaliskuussa tulleen koronapoikkeustilan myötä ja kuntouttava työtoiminta oli kokonaan keskeytyksessä n. kuukauden ajan. Tämän jälkeen toimintaa on jälleen järjestetty, aluksi erilaisin poikkeusjärjestelyin kuten etäohjausmenetelmin, ja kesästä alkaen lähes normaalein toimintatavoin. Työtoimintaan osallistuvien asiakkaiden määrä oli elokuun lopussa edelleen n. 20 % alle normaalin tason eli n. 150 henkilöä. Alkuvuoden aikana on käynnistynyt myös laajan hyvinvointikertomuksen laatiminen ja kaupungin kotisivuille valmistellaan elintapaohjauksen palvelutarjotinta. Kesäkuun alussa toimintansa aloitti maahanmuuttajien kotouttamisen kehittämishanke KotoKuusamo. Hankkeen rahoittajana toimii Euroopan Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto ja sen toteuttamisaika on 1.6.2020 – 31.12.2022.

Koronaviruksen aiheuttaman poikkeustilanteen vuoksi maalishuhtikuun aikana tietohallinnossa ja ICT -palveluissa on panostettu etätöön, etäkokousten ja etäopetuksen laajaan ja nopeaan käyttöönottoon. Siirtyminen etätööhön on edellyttänyt sovellusten etäkäytön mahdollistamista, kannettavien tietokoneiden priorisointia kriittisiin toimintoihin ja teknisten valmiuksien varmistamista. Samalla on huolehdittu turvallisen etäkäytön ohjeistuksesta ja tietosuojan huomioimisesta etätöissä.

Luottamustoimielimien kokouksissa on siirrytty sähköisiin kokouskäytäntöihin, jotka ovat vaatineet erityisjärjestelyjä osallistujien teknisten valmiuksien testaamisessa ja kokousten aikaisen tuen järjestämisessä. Myös asiakaspalvelujen toteuttamiseen etänä on selvitetty nopeasti käyttöönotettavia tietoturvallisia ratkaisuja sosiaali- ja terveyspalveluissa.

Nopea etäjärjestelyihin siirtyminen on perustunut markkinaehtoisten laajakaistapalveluiden hyödyntämiseen. Kapasiteettien riittävyden seuranta ja kehittämiskohteita on tunnistettu yhteistyössä LapIT Oy:n ja tietoliikenneoperaattoreiden kanssa.

Keskushallinnossa on alkuvuoden aikana jatkettu asianhallintajärjestelmän uudistamisprojektia, toteutettu taloushallinnon ProEconomica-järjestelmän pakollinen Premium päivitys ja tehty päätös poistuvan palkkajärjestelmän korvaamisesta Monetran toimittamalla PersonecFK-järjestelmällä. Järjestelmän vaihtoprojektin suunnittelu on myös käynnistetty. Vuoden vaihteessa käynnistynyt Kuusamon, Kalajoen ja Taivalkosken yhteinen Vihdoinkin -Tiedolla johtamisen hankkeessa laadittu nykytilan ja tavoitetilan määrittelyt. Hank-

keen toteutusaika jatkuu 11/2021 saakka. Hankkeella on tuettu myös em. talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmien päivitys- ja muutostoimenpiteitä.

Kuusamon kaupunki sai rahoitusta Osallisuuden ja asiakaspalvelujen Digi-muutos 3.0 -yhteishankkeeseen VM:n digitalisaation kannustinjärjestelmästä (VM:n päätös 25.2.2020). Hankkeen toimeenpano on käynnistetty yhteistyössä Kajaanin kaupungin ja Taivalkosken kunnan kanssa. Digimuutos 3.0 -hankkeen toteutusaika on 1.1.2020 - 30.11.2021 ja sen tavoitteena on kehittää, kehittää ja ottaa käyttöön digitaalisia palveluja ja osallistamisen toimintamalleja. Hankkeen aikana kunnat uudistavat verkkosivustonsa saavutettavuusdirektiivin vaatimukset huomioiden. Alkuvuoden aikana toteutettiin verkkosivuston julkaisujärjestelmän toimittajan kilpailutus. Tavoitteena on korvata nykyinen verkkosivusto uudella ratkaisulla vuoden 2020 loppuun mennessä.

Perusturvan toimialalla alkuvuoden aikana vietiin päätökseen sosiaalihuollon liittyminen Kanta -palveluun. Kauden aikana toteutettiin myös sosiaalihuollon ja varhaiskasvatuksen palvelinjärjestelyjä ja -päivityksiä. Potilastietojärjestelmän päivittäminen Lifecare versioksi käynnistyy projektina kesäkuussa. Kuusamon kaupunki on osallistunut aktiivisesti Pohjois-Pohjanmaan alueen Effic-organisaatioiden LC10 -verkoston toimintaan ja sote ict suunnitelmien valmisteluun.

Kuusamon kaupunki on jatkanut uusiin palveluihin vuosina 2020-2021 tapahtuvan siirtymisen suunnittelua ja uusien toimitussopimusten valmistelua yhteistyössä PPSHP:n hankintarenkaan kilpailutuksen tuloksena valittujen toimittajien ja LapIT Oy:n kanssa. Uusittavilla palveluilla vastataan 2020 -luvun tarpeisiin ja se mahdollistaa 1 Gb nopeudet kattavasti myös sivukylien kouluille. Uusien tietoliikennepalvelujen hallinta liitetään osaksi LapIT Oy:n kanssa voimassa olevaa ICT palvelujen puitesopimusta.

Talousarvion toteuma ja ennuste 2020

Toimintatuotot

Keskushallinnon osalta toimintatuotot arvioidaan toteutuva alle talousarvion v. 2020. Elokuun lopun tilanteen mukainen toteutumaprosentti on toimintatuottojen osalta 63,7 %.

Palvelujen ostot

Elokuun lopun tilanteen mukaan palvelujen ostot ovat toteutuneet hieman alle talousarvion mukaisen tasaisen kertymän. Tällä hetkellä arvioidaan, että palvelujen ostot toteutuvat talousarvion mukaisesti. Toteutumaprosentti on 59,3 %.

Henkilöstömenot

Henkilöstömenot arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisesti, toteutumaprosentti 64,3 %.

Aineet, tarvikkeet, tavarat

Aineet, tarvikkeet ja tavaraostojen toteutumaprosentti elokuun loppuun mennessä on 57,2 %, mutta arvioidaan tässä vaiheessa, että toteutuu vuoden loppuun mennessä talousarvion mukaisesti.

Talouden toteutuma

(1 000 eur)	TA2020	Ennuste TP 2020	Kauden toteutuma 1.1.-31.8.2020	%:a TA:sta	Kauden toteutuma 1.1.-31.8.2019
Toimiala yhteensä					
Menot yht.	10 938	10 938	6 429	58,8 %	5 619
-siitä:					0
Henkilöstömenot	2 846	2 846	1 831	64,3 %	1 894
Palvelujen ostot	5 777	5 777	3 425	59,3 %	2 848
Aine ja tavaraostot	99	99	57	57,2 %	50
- Valmistus omaan käyttöön					
-Tulot yht	3 662	3 662	2 333	63,7 %	2 469
-siitä:					
Myyntitulot	3 354	3 354	2 211	65,9 %	2 231
Maksutulot					
=Netto	-7 277	-7 277	-4 097	56,3 %	-3 151

Yhteiset erät

Yhteiset erät sisältää metsänmyyntituloja ja käyttöomaisuuden myyntivoittoja ja -tappioita.

Talouden toteutuma

Yhteisten erien osalta arvioidaan tällä hetkellä, että käyttöomaisuuden myyntivoitot eivät toteutune talousarvion mukaisesti.

(1 000 eur)	TA2020	Ennuste TP 2020	Kauden toteutuma 1.1.-31.8.2020	%:a TA:sta	Kauden toteutuma 1.1.-31.8.2019
Menot yht.	27	27	11	39,7 %	16
-siitä:					
Henkilöstömenot					
Palvelujen ostot	27	27	13	49,0 %	16
Aine ja tavaraostot					
- Valmistus omaan käyttöön					
-Tulot yht	590	250	246	41,7 %	39
-siitä:					
Myyntitulot	50	50	10	19,7 %	15
Maksutulot					
=Netto	563	223	235	41,7 %	23

Perusturva

Toimialajohtajan katsaus

Lautakunnan esittämään talousarvioon tehdyistä huomattavista leikkauksista huolimatta perusturva on pystynyt pysymään toisen osavuositarkastuksen talousarviossaan kiitettävästi, vaikka läsnä oleva korotilanne on osaltaan tuonut uusia ennakoimattomia haasteita. Tilanne on pysynyt koronan osalta rauhallisena ja varautumisella on pystytty vastaamaan alueen tarpeisiin.

Maakunnalliset Sote -hankkeet saivat rahoituksen kesäkuulla ja lomien jälkeen hanketyötä on alettu aktiivisesti organisoimaan. Hanke, maakunnan että Koillismaahan alueen osalta, työllistää huomattavasti perusturvan henkilöstöä. Hanketyö kuitenkin ensi talven osalta on pääasiassa oman toiminnan kehittämistä maakunnallisten yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi sekä yhteisten kriteerien käyttöönottoa.

Ruijanmutkan uudisrakennus ja hanke kokonaisuudessaan on valmistunut syyskuun alkuun.

Tulosalueet ovat olleet haasteellisissa tilanteissa koronakesän aikana. Vaikka tilanne on hiljentänyt monia toimia, varautumisen näkökulmasta resursseja on pitänyt kohdentaa monissa palveluissa uudelleen tilanteita ennakoiden. Digiloikka ja etätöiden mahdollistuminen ovat osaltaan muuttaneet toimintakulttuuriamme yksiköissä ja antaneet mahdollisuuksia uudelle kokeilulle ja lisänneet kehittämismyönteisyyttä. Henkilöstö on pystynyt pitämään lomansa ja sijaistarve pysynyt hallinnassa.

Vaikka elokuun lopun talouden toteuma näyttää hyvältä, loppuvuosi tuo mukanaan kustannusten kasvua. Koronanäytteet, sosiaalipalveluiden tarpeen kasvu, tulojen aleneminen ja elokuinen palkkakustannusten nousu realisoituivat loppuvuoden aikana. Arvioimme talousarvion ylittävän miljoonalla eurolla, joista puolet aiheutuu koronanäytteiden tutkimuskustannuksista.

Talouden toteutuma

Talousarvion toteuma ja ennuste 2020

Perusturvan toimintakate toisen osavuositarkastuksen tarkastelujaksolla on 66,4 %, joka alittaa niukasti laskennallisen toteuman (66,7 %).

Toimintatuotot

Perusturvan osalta toimintatuottojen toteuma on toteutunut kokonaisuutena suunnitelman mukaisesti, 66,6 %. Koronatilanne on kuitenkin vaikuttanut erityisesti terveystieteiden osalta palvelujen käyttöön vähentävästi ja toimintatuotot ovat tulosalueella jääneet budjetoitua alhaisemmiksi, toteumaprosentti 62,2 %.

Palvelujen ostot

Elokuun lopun tilanteen mukaan palvelujen ostot ovat toteutuneet 66,0 %:sti, eli lähes suunnitelman mukaisesti. Edellisvuoteen vertailtaessa on huomioitava, että vuoden 2020 talousarviossa palvelujen ostoista on siirretty palvelusetelit kohtaan avustukset, kun ne vuonna 2019 oli budjetoitu palvelujen ostoihin.

Tällä hetkellä arvioidaan, että palvelujen ostot ylittävät suunnitellun muun muassa koronanäytteiden korkeiden tutkimuskustannusten vuoksi.

Henkilöstömenot

Henkilöstömenot ovat alittaneet laskennallisen toteuman, toteumaprosentti 65,4 %. Elokuun alussa toteutunut palkkojen yleiskorotus kuitenkin nostaa loppuvuoden toteuman ainakin suunnitellulle tasolle.

Aineet, tarvikkeet, tavarat

Aineet, tarvikkeet ja tavaraostojen toteumaprosentti elokuun loppuun mennessä on 64,63 %, joka alittaa budjetoidun, vaikka koronatilanteeseen varautuminen on lisännyt suoja- ja desinfiointituotteiden hankintaa. Tässä vaiheessa arvioidaan, että hankinnat toteutuvat vuoden loppuun mennessä talousarvion mukaisesti.

Kokonaisuutena perusturvan toimialan talouden toteuma on toimintamenojen osalta elokuun lopussa hieman alle laskennallisen toteuman, toteumaprosentti 66,4. Toimintatuottojen ollessa 66,6 %, toimintakatekin on hieman alle laskennallisen, toteumaprosentti 66,4.

Koronatilanne tuo erityisesti perusturvan toimialalle talouden toteuman arviointiin haastetta koko vuoden osalle, mutta tässä vaiheessa arvioidaan koko vuoden talouden toteuman ylittävän talousarvion miljoonalla eurolla.

Talousarvion toteutuma / Perusturva

(1 000 eur)	mTA 2020	Ennuste TP 2020	Kauden toteutuma 1.1-31.8.2020	%:a TA:sta	Kauden toteutuma 1.1-31.8.2019
Toimiala yhteensä					
Menot yht.	72 257	73 257	48 008	66,4 %	47 838
-siitä:					
Henkilöstömenot	22 911	22 911	14 985	65,4 %	14 677
Palvelujen ostot	32 931	33 931	21 750	66,0 %	26 820
Aine ja tavaraostot	2 842	2 842	1 837	64,6 %	2 002
-Tulot yht	12 127	12 127	8 079	66,6 %	7 774
-siitä:					
Myyntitulot	6 800	6 800	5 060	74,4 %	4 426
Maksutulot	4 157	4 157	2 292	55,1 %	2 487
=Netto	-60 130	-61 130	-39 929	66,4 %	-40 063
Terveyspalvelujen tulosalue					
Menot	38 942	39 542	25 600	65,7 %	25 849
-Tulot	4 643	4 643	2 886	62,2 %	3 243
=Netto	-34 300	-34 900	-22 714	66,2 %	-22 606
Ikäihmisten palvelujen tulosalue					
Menot	18 580	18 580	12 420	66,8 %	12 176
-Tulot	6 314	6 314	4 421	70,0 %	3 550
=Netto	-12 266	-12 266	-7 999	65,2 %	-8 626
Sosiaalipalvelujen tulosalue					
Menot	13 653	14 053	9 421	69,0 %	9 105
-Tulot	1 136	1 136	755	66,5 %	914
=Netto	-12 516	-12 916	-8 665	69,2 %	-8 192
Hallintopalvelujen tulosalue					
Menot	1 082	1 082	567	52,4 %	707
-Tulot	34	34	17	49,3 %	68
=Netto	-1 048	-1 048	-550	52,5 %	-640
PERUSTURVA YHT.					
Menot	72 257	73 257	48 008	66,4 %	47 838
-Tulot	12 127	12 127	8 079	66,6 %	7 774
=Netto	-60 130	-61 130	-39 929	66,4 %	-40 063

Keskeisimmät tunnusluvut

	TA 2020	Ennuste TP 2020	Kauden toteutuma 1.1-31.8.2020	:%a TA:sta	Kauden toteutuma 1.1-31.8.2019
Neuvolan asiakaskäynnit	15 500	15 500	9 755	62,9 %	11 332
Kotipalvelun asiakkaat (lapsiperheet)	80	80	54	67,5 %	77
Huostaanotettujen määrä	30	30	20	66,7 %	21
Ikäihmisten kuntoutus:					
kuntoutusryhmäkäynnit	1 420	1 420	622	43,8 %	1 172
päiväkuntoutuskäynnit	1 600	1 600	368	23,0 %	1 013
Yli 75 vuotiaiden asuminen					
kotona 93 %	93% /1707	93% /1707	91,8%/1721		92,2%/ 1701
tehostettu palveluasuminen 7%	7% /149	7% /149	8,2%/153		7,8%/145
Kotisairaalan kotikuntoutus	12 200	12 200	9 364	76,8 %	8 944
Vuodeosastojen paikkaluku	45	45	45	100,0 %	45
Asiantuntijash:lla käynnit	15 000	15 000	8 560	57,1 %	10 013
Hammashuollon as.käynnit	17 500	17 500	7 589	43,4 %	10 418
Röntgentutkimukset	18 500	18 500	11 164	60,3 %	10 246
Yksilökäynnit fysioterapiassa	7 800	7 800	5 336	68,4 %	6 746
Lautakunnan kokoukset	10	10	5	50,0 %	5
Käsitellyt asiat	100	100	41	41,0 %	54

Kasvatus- ja sivistys

Toimialajohtajan katsaus

Kevätkausi, kesä ja alkusyksy ovat olleet toimialalla vauhdikasta ja työntäyteistä aikaa. Korona-viruksen mukanaan tuomat toiminnalliset, mutta myös taloudelliset vaikutukset ovat aiheuttaneet uudenlaisten toimintamallien ja käytänteiden luomista kaikissa toimialamme tulosityksiköissä. Uudenlainen toiminta ja sen vakiintuminen arkeen edellyttää aina luopumista aikaisemmasta, tutuksi tulleesta ja turvallisesta toiminnasta. Vanhasta luopuminen ei ole itsestään selvää ja helppoa, joudumme kohtaamaan monenlaisia haasteita. Ammattitaitoisella, toimeliaalla ja myönteisellä asenteella on oleellinen merkitys uudistusten luomisessa.

Opetuksen puolella siirryimme toukokuussa takaisin lähiopetukseen. Tämä oli iso ja toivottu myönteinen muutos loppukevään koulutyöhön. Hyvin suunniteltu on puoleksi tehty. Yhtä hyvin kuin loikkasimme digiin etänä, tapahtui myös loikkaus takaisin lähiopetukseen. Etäopetuksen aikana oppilaskohtaisesti maksettu ruokaraha toi koteihin taloudellista turvaa. Syksyllä koulutyön jälleen alettua, olemme päivittäneet kokemuksen karttuessa koulutyöhön liittyviä toimintasuunnitelmia muuttuvien tilanteiden mukaan. Saimme ison taloudellisen avun henkilöstöresurssiin opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän Korona-avustuksen myötä. 195 000 euron avustuksella olemme voineet palkata perusopetukseen erityisopettajan, resurssiopettajan, S2-kielenopettajan ja toiminnanohjaajan sekä osa-aikaisen koulunkäynninohjaajan. Nilonkankaan uuden koulun rakennusprojekti on edennyt suunnitelmien mukaan ja rakentamistyöhön päästäneen aikataulun puitteissa.

Varhaiskasvatuslaki astui uudistettuna voimaan 1.8.2020. Uudistettu laki takaa nyt kaikille lapsille yhtäläisen oikeuden varhaiskasvatuspalveluihin. Tämä lakimuutos on lisännyt palvelun tarvetta ja syyskaudella olemmekin vuokraaneet uudet toimitilat käyttööme entisistä Hotkun tiloista. Päiväkotitapahtumat muutti uusiin ja väljempiin tiloihin 1.9.2020 alkaen. Porkkatörmän päiväkodin saneeraustyö on myös alkanut ja sen myötä päiväkodin toiminta on kokonaisuudessaan siirtynyt Ruskarinteelle väistötiloihin. Rukan alueella on näkyvissä päivähoidon tarpeen lisääntymistä. Tästä johtuen myös sinne ollaan suunnittelemassa toiminnan laajentamista. Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi varhaiskasvatuksen tulosityksikköömme niin ikään Korona-avustusta 20 000 euroa. Tämä avustussumma tullaan käyttämään varhaiskasvatuksen erityisen tuen lisäämiseen.

Musiikkiopiston toiminta käynnistyi syyskaudella lähiopetuksena ja myös sille OKM myönsi 100 000 euron nk. korona-avustuksen, jolla tullaan hankkimaan opetuksessa tarvittavaa laitteistoa.

Nuorisopalvelut ja kuraattoritoiminta siirtyivät kevään aikana etäpalvelukonseptiin, joka omalla uudella tavallaan sujui hyvin. Koulujen alettua syksyllä, nuorisopalveluja on jatkettu perinteisellä mallilla ja kuraattoripalvelut hoidetaan osittain hybridimallilla. Nuorisopalveluista on lähetetty Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon kaksi avustushakemusta, joissa tavoitteena on juurruttaa verkossa tapahtuva etsivä nuorisotyö osaksi toiminnan arkea ja palkata perus- ja toisen asteen koulupäiviin kaksi nuoriso-ohjaajaa.

Kirjasto on saanut kesän loppupuolella käyttöönsä uuden kirjastoauton. Toivomme, että saamme autolle paljon kilometrejä ja uusia käyttäjiä. Kulttuuri- ja liikuntapalvelujen käyttäjämäärät laskivat merkittävästi koronakeväästä ja kesälomakaudesta johtuen, mutta syksyn kuluessa kävijämäärät ovat tasaisesti kohonneet ja tilanne on vakiintumassa. Matkailu- ja neuvontakeskus Karhuntassun kävijämäärät puolestaan lisääntyivät loppukevään ja erityisesti kesän ja alkusyksyn kuluessa. Perinteinen Nature Photo – tapahtuma järjestettiin tänä syksynä verkossa kolmen tunnin mittaisena lähetyksenä. Tapahtuma onnistui erittäin hyvin ja sai kiitettävää palautetta. Lupeissa on, että tämän tyyppiset kulttuuripitoiset live-lähetykset jatkuvat myös tulevaisuudessa. Heinäkuussa saimme hyviä uutisia Kajaanin ammattikorkeakoulusta. OKM antoi oppilaitokselle myönteisen päätöksen sosionomikoulutuksen järjestämiseen. Ensi syksynä Kuusamossakin on mahdollista opiskella sosionomiksi. Koulutus on merkittävä lisä paikkakuntamme korkea-asteen opintotarjontaan. Syksyllä on käynnistynyt myös Kajaanin ammattikorkeakoulun toteuttama ylempään ammattikorkeakoulututkintoon tähtäävä tradenomikoulutus. Insinöörikoulutus Kuusamossa jatkuu edelleen ja samoin, sairaanhoitajakoulutus. Lapin ja Oulun yliopistojen kanssa olemme solmineet aiesopimuksen, jonka tavoitteena on toimia osatoteuttajana kaupungin henkilöstön osaamista kartoittavassa ja kehittävässä hankkeessa.

Syyskuun aikana olemme käynnistäneet Pohjois-Pohjanmaan liitolta saamamme rahoituksen turvin kansainvälinen matkailu- ja historiakeskus – hankkeen, jossa tavoitteena on luoda Karhuntassun matkailuneuvontakeskuksesta matkailuneuvontapalvelun lisäksi aivan uuden tyyppinen historiallisen ja kulttuurisen aikamatkan tarjoavan palvelukonsepti. Koillismaan Leaderilta saamamme rahoituksella puolestaan kirjaston tiloissa säilytyksessä oleva Juhani Kinnusen mittava valokuva-arkisto järjestetään ja luetteloidaan esimerkiksi näyttelytoimintaa varten.

Talouden toteutuma

Toimintatuotot

Toimintatuotot tulevat jäämään budjetoitua pienemmäksi, koska liikuntakeskus ja Kuusamotalo olivat suljettuna kevätkauden ajan Korona-rajoituksista johtuen. Toimintatuotot ovat myös varhaiskasvatuksen tulosalueella jääneet budjetoitua pienemmäksi. Tämä myös johtuu Koronan aiheuttamista toiminnan poikkeamista.

Tuet ja avustukset

Opetus- ja kulttuuriministeriö sekä muut yhteisöt myöntävät vuosittain erillisiä harkinnanvaraisia avustuksia, joita kunnat voivat hakea eri tarkoituksiin. Kuusamon kaupunki on saanut avustusrahaa kesän aikana yhteensä 315 000 euroa.

OKM myönsi heinäkuussa 50 000 euron rahoituksen nuorisotoimelle kahden etsivän nuorisotyöntekijän palkkaukseen.

Ely-keskus on myöntänyt 3217,50 koulukuljetusreittien uudelleen suunnitteluun ja kilpailutuksen järjestelyihin.

Nuorisopalvelut on yhteistyökumppanina Sosiaalipedagogiikan säätiö (Sosped) Digipelirajat'on-hankeessa vuosina 2020-2021. Rahoitus, (jota hallinnoin Sosped) on kokonaisuudessaan järjestynyt Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA:n kautta.

Toimintakulut Henkilöstökulut

Henkilöstökulut ovat n. 450 000 euroa alemmalla tasolla vuoteen 2019 verrattuna. Tähän on vaikuttaneet mm. kevään aikana olleet lomautukset. Myös henkilöstörakenne on hieman erilainen kuin vuonna 2019.

Palvelujen ostot

Palvelujen ostot ovat viimevuotista matalammalla tasolla johtuen mm. varhaiskasvatuksen palvelujen ostojen pienenemisestä n.25 000 eurolla ja koulutuspalveluiden ostot ovat pienentyneet n. 92 000 euroa.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat

Toteutuvat budjetoidun mukaisesti. Koulujen keväällä tehdyt kirja- ja tarviketilaukset näkyvät toteutumassa.

Tämän hetken talousennusteen mukaan kasvatus- ja sivistystoimen tulee pysymään budjettiraamissa.

Talousarvion toteuma

KASI yhteensä	TP 2019	TA 2020	TOT 8/2020	TOT-% 8/2020	TPE 2020
Toimintamenot (ulkoiset)	26 006 991	24 246 451	15 541 472	64,1	24 106 277
Toimintamenot (sisäiset)	10 511 919	10 874 490	7 130 241	65,6	10 696 745

Toimintatulot (ulkoiset)	2 337 193	2 268 351	1 584 107	69,8	2 377 408
Toimintatulot (sisäiset)	254 296	171 200	133 446	77,9	200 173
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0		0

Toimintakate (ulkoinen)	-23 669 798	-21 978 100	-13 957 365	63,5	-21 728 870
Toimintakate (yhteensä)	-33 927 421	-32 681 390	-20 954 160	64,1	-32 225 443

Hallintopalvelut	TP 2019	TA 2020	TOT 8/2020	TOT-% 8/2020	TPE 2020
Toimintamenot (ulkoiset)	2 701 238	2 691 418	1 355 187	50,4	2 134 419
Toimintamenot (sisäiset)	390 808	276 255	184 534	66,8	278 185
Toimintatulot (ulkoiset)	153 016	159 170	166 353	104,5	250 778
Toimintatulot (sisäiset)	0	0	419		632
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakate (ulkoinen)	-2 548 222	-2 532 248	-1 188 833	46,9	-1 883 641
Toimintakate (yhteensä)	-2 939 030	-2 808 503	-1 372 948	48,9	-2 161 194

Varhaiskasvatus	TP 2019	TA 2020	TOT 8/2020	TOT-% 8/2020	TPE 2020
Toimintamenot (ulkoiset)	6 174 562	6 193 798	3 724 718	60,1	5 587 077
Toimintamenot (sisäiset)	1 585 824	1 611 805	953 803	59,2	1 430 704
Toimintatulot (ulkoiset)	562 995	518 523	295 445	57,0	443 168
Toimintatulot (sisäiset)	93 600	93 600	54 600	58,3	81 900
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakate (ulkoinen)	-5 611 567	-5 675 275	-3 429 273	60,4	-5 143 909
Toimintakate (yhteensä)	-7 103 791	-7 193 480	-4 328 475	60,2	-6 492 713

Koulutuspalvelut	TP 2019	TA 2020	TOT 8/2020	TOT-% 8/2020	TPE 2020
Toimintamenot (ulkoiset)	14 960 230	13 295 676	9 232 407	69,4	14 541 042
Toimintamenot (sisäiset)	5 635 622	6 206 369	4 137 996	66,7	6 206 993
Toimintatulot (ulkoiset)	945 101	957 868	861 965	90,0	1 292 948
Toimintatulot (sisäiset)	38 684	0	20 230	100,0	30 345
Valmistus omaan käyttöön					0
Toimintakate (ulkoinen)	-14 015 129	-12 337 808	-8 370 442	67,8	-13 248 094
Toimintakate (yhteensä)	-19 612 066	-18 544 177	-12 488 207	67,3	-19 424 742

Kulttuuri- ja vapaa-aika	TP 2019	TA 2020	TOT 8/2020	TOT-% 8/2020	TPE 2020
Toimintamenot (ulkoiset)	2 170 961	2 065 559	1 229 160	59,5	1 843 740
Toimintamenot (sisäiset)	2 899 665	2 780 061	1 853 909	66,7	2 780 864
Toimintatulot (ulkoiset)	676 081	632 790	260 343	41,1	390 514
Toimintatulot (sisäiset)	122 012	77 600	58 197	75,0	87 296
Valmistus omaan käyttöön					0
Toimintakate (ulkoinen)	-1 494 881	-1 432 769	-968 817	67,6	-1 453 226
Toimintakate (yhteensä)	-4 272 534	-4 135 230	-2 764 529	66,9	-4 146 794

Keskeisimmät tunnusluvut

	TA 2020	TP 2019	Kauden toteutuma 1.1-31.8.2020	%:a TA:sta	Kauden toteutuma 1.1-31.8.2019
Kotihoidontuki, yksityisen hoidontuki, palveluseteli	1 559	1 008	952	61,1	1 015
Kotihoidon piirissä lapsia	140	113	139	99,3	135
Palvelusetelin piirissä lapsia		128	120		130
Kunnallisen päivähoiton hoitopäivät	83000	96923	41440	49,9	62448
Yksityisen päivähoiton hoitopäivät		20161	10407		12 619
Perusk oppilasmäärä	1525	1551	1544	101,2	1 560
Lukio oppilasmäärä	240	237	239	99,6	222
Kirjasto/lainoja/v	250000	249326	124478	49,8	160060
Kirjasto/lainoja/as.	17	16,2	8,21	48,3	10,5
Kirjaston tilaisuudet/v	65	95	86	132,3	50
Kultt.til. kävijöitä/v	60000	75463	34154	56,9	46908
Kultt.tilaisuudet kpl	600	848	31	5,2	31
Liik.keskus kävijät/v **)	285000	293111	103315	36,3	171093
Liik.keskus kävijät/as	19	16,2	6,81	35,8	11
Nuorisopalv. Kävijät***)	12500	18553	5385	43,1	12655

*) Kuusamotalon ja kulttuuritoimen kaikki tilaisuudet ja kävijät

Luvuissa ovat mukana Kuusamo NYT -lähettykset ja katsojat

***) Lukua nostaa paikallinen SOME-kampanja (3700 nuorta)

Liikuntakeskus suljettuna 17.3.-3.6.

Yhdyskuntatekniikka

Toimialajohtajan katsaus

Talousarviossa asetettujen tavoitteiden ja painopisteiden osalta on edetty olosuhteisiin nähden hyvin. Toimiala alittanee (ennuste 189 000 €) sitovan toimintakatteensa korona- pandemian vaikutuksista huolimatta. Ennusteeseen liittyy epävarmuustekijöitä. Avoimet saamiset ovat 59 440 euroa. Summa on pienentynyt edellisvuodesta 33 360 euroa. Toimiala on käynnistänyt käyttötaloutta tasapainottavia toimenpiteitä jo loppukeväällä.

Uuden organisaatiomallin mukainen toiminta hallinto- ja talous sekä kiinteistö- ja kunnallistekniikka -tulosalueilla on lähtenyt käyntiin suunnitellusti. Ateriapalvelut on siirretty hallinto- ja talous tulosalueelle omaksi yksikökseen, vastaavasti puhtaanapitopalvelut kiinteistöt – tulosalueelle. Uusien yksiköiden toimintaa on tehostettu (henkilöstömitoitukset, työnjako, taksat). Taloudellinen tulos on kohentunut selvästi ko. palveluissa edellisvuodesta.

Investointiohjelmaa on toteutettu valtuuston hyväksymän talousarvion puitteissa. Toteutuma-aste on 42 %. Kaupungintalon peruskorjaus jatkuu ensimmäisen ja toisen kerroksen tiloissa. Ruijanmutkan laajennus on otettu käyttöön, Nilonkankaan uuden koulun suunnitelmat valmistuvat loppuvuoden aikana sekä nuorten- ja järjestötalon suunnitelmat ovat valmiit laskentaan. Porkkatörmän päiväkodin peruskorjaus on aloitettu. Kuntotutkimuskohteiden kenttätyöt on pääosin tehty.

Kitkantien saneeraus on edennyt lähes suunnitellussa aikataulussa, koronaepidemia on aiheuttanut jonkin verran viivästymisiä materiaalityöihin. Keskustan kaavateiden rakentamisen ja saneerauksen kohteet ovat pääosin valmistuneet.

Rukan kaupunkiympäristön kehittämishankkeiden toteuttaminen etenee lähes suunnitellusti.

Vuonna 2020 toteutetaan mm. Itä-Rukan torialueen, Saarualammen pysäköintialueen, Vuosselintien 3. alikulkutunnelin, Bistrontien ja Ahonjussintie rakentaminen sekä alikulkutunnelin leventäminen Mastorinteiden kohdalla. Reististöhankkeiden osalta kesäreittien kehityshanketta on jatkettu huhtikuussa. Vuosselin ulkoilureitin reittitoimitus on viivästynyt koronaepidemian aiheuttamien kokoontumisrajoitusten takia.

Teollisuusalueen osayleiskaavan ehdotus on käsitelty yhdyskuntatekniikan lautakunnassa, joka päätti esittää kaavan hyväksymistä kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle. Alueen katujen yleissuunnitelma on laadittu asemakaavoituksen pohjaksi. EVO on aloittanut uuden jätevedenpuhdistamon rakentamisen alueelle. Kiinteistöveroselvitystä osa-alueen 2 osalta ei ole käynnistetty koronaepidemian vuoksi. Osa-alueen 1 kartoituksen yhteydessä Ilmi tulleiden luvattomien rakennusten osalta selvitystyötä on jatkettu.

Rakennuslupien määrä on kasvanut raportointijaksolla noin 20 % verrattuna vastaavaan jaksoon viime vuonna. Lupapiste.fi:ssä oli käsittelyssä elokuun lopussa kaikkiaan 109 hakemusta. Rakennustarkastaja on aloittanut vakina-

nessa virassa maaliskuun alusta ja toinen uusi rakennustarkastaja on rekrytoitu kesäkuussa (virkaanastuminen 1.11.2020).

Ympäristö- tulosalueella on haasteita henkilöstön vaihtuvuuden johdosta. Kesäkuussa 2019 irtisanoutuneen praktikkoeläinlääkärin virka on saatu täytettyä. Ympäristönsuojelussa syntynyt henkilöstövaje on saatu korjattua sisäisellä siirrolla. Ympäristöterveydenhuollossa käyttöönotetussa valtakunnallisessa VATI- valvontatietojärjestelmässä ilmenee edelleen haasteita.

Maankäyttösopimusyksikön toiminta ja talous etenee ennakkoidusti. Pysäköintilaitoksen pysäköintimaksutulot pienenevät maaliskuun puolivälin jälkeen oleellisesti koronaviruksen aiheuttaman matkailukeskuksen sulkemisen takia. Jäteasemalle vastaanotettu jätemäärä ja maksutulot ovat laskeneet 10 % edellisvuodesta.

Henkilöstö on osallistunut koulutuksiin tarpeen mukaan. Toimialalla on ryhtytty parantamaan käytäntöjä tiedottamisen ja kehityskeskustelujen suhteen. Toimialalla on vakainaistettu 2 määräaikaista työsuhdetta, rekrytoitu vakinaisiin työsuhteisiin 5 hlöä (1 sisäinen haku), eläköityneitä on 3 hlöä, palkattomalle vapaalle on hakeutunut 5 hlöä ja 5 hlöä on irtisanoutunut. Yksi henkilö on siirtynyt kunnallistekniikasta ympäristö tulosalueelle. Sairauspoissaolojen määrä on 10,4 kpv työntekijää kohden (koko kaupunki 11,4 kpv).

Painopistealueiden toteutuminen

Valmistautuminen kaupunkiorganisaation muutoksiin

Organisaation muutoksien täytäntöönpano: Ateriapalvelut on siirretty hallinto- ja talous tulosalueelle, puhtaanapitopalvelut kiinteistöt – tulosalueelle. Tekniset palvelut tulosalue on jaettu kahdeksi tulosalueeksi: kiinteistöt ja kunnallistekniikka tulosalueiksi.

Kestävä ja monipuolinen puhtaan luonnon sekä luonnonvarojen hyödyntäminen

Maaningan tuulivoimahanke: Tuulivoimahanke odottaa osayleiskaavan lainvoimaisuutta.

Alueen osayleiskaava lainvoimainen: Kaavasta tehdyt valitukset ovat edelleen käsiteltävänä Pohjois-Suomen hallinto-oikeudessa.

Vähähiilisyys ja jätteet

Hiilipäästöjen ja jätteiden käsittelyn selvitys ja tavoitteen asettaminen: osallistutaan Kahina- hankkeeseen, Oulun Yo on mukana.

Kiertotaloushankkeen valmistelu: hankkeen valmistelu etenee uusien jätehuoltomääräysten ja kilpailutuksen valmistelulla. Jätehuoltomääräykset on hyväksytty. Kaupunki osallistuu Kahina- hankkeeseen.

Kiertotalouden tutkimusyhteistyön käynnistäminen. Oulun YO: osallistutaan Kahina- hankkeeseen

Kaavoitus elinkeino- ja maankäyttötarpeiden edistäjänä

Maaningan tuulivoimahanke: Tuulivoimahanke odottaa osayleiskaavan lainvoimaisuutta.

Teollisuusalueen kaava: Teollisuusalueen osayleiskaavaehdotusta palautteineen on valmisteltu hyväksymiskäsittelyä varten.

Tatanki-Koukkulampi alueen kehittäminen: Tatanki-Koukkulammen alueen asemakaavan ehdotusta on valmisteltu.

Uudet asuinalueet Ruka ja keskustaajama: Rukan yleiskaavan ydinalueen päivittäminen on käynnistetty

Hyvät yhteydet ja kehittyvä toimintaympäristö

Reitistöhanke: Rukan uusien maastopyöräreittien ja liikuntapaikkojen suunnitelma on valmistunut ja rakentamisen urakoitsija on valittu. Töiden aloitus viivästyi myöhäisen lumien sulamisen takia. Muuten työt ovat edenneet suunnitellusti.

Kitkantien saneeraus on edennyt lähes suunnitellussa aikataulussa, korona epidemia on aiheuttanut jonkin verran viivästymisiä materiaalityöihin. Järvenpään alikulkukäytävä ja kevyenliikenteen väylä sekä skeittiparkki ovat valmistuneet.

Yksityisten peruserävarainhanke: Vuodelle 2020 on myönnetty avustusta mm Matosuon, Majava-suon ja Heponiementie peruskorjaukseen sekä Vantatajajoen sillan uusimiseen. Pienimuotoisten peruskorjauksien avustuksia on myönnetty 13:lle hankkeelle. Uuden teollisuusalueen katujen yleissuunnitelmaluonnos on tehty.

Tontti- ja toimitilapolitiikan päivittäminen

Kiinteistöstrategian päivitys: Strategialinjausten ja tavoitteiden asettelu sekä rakennusten salkutus on käynnistynyt. Myös metsätilojen ja tonttien osalta valmistelu on aloitettu.

Investointiohjelman toteuttaminen

Talousarvion rakentamisen lähtökohdat: toteutetaan suunnitellusti kaupunginvaltuuston hyväksymää investointiohjelmaa. Toteutuma-aste 42 %.

Talouden toteutuma

	TA 2020	Ennuste TP 2020	Kauden toteutuma 1.1-31.8.2020	%:a TA:sta	Kauden toteutuma 1.1-31.8.2019
(1 000 eur)					
Toimiala yhteensä					
Menot yht.	24 133	24 263	15 454	64,0 %	16 414
-siitä:					
Henkilöstömenot	8 216	8 260	5 348	65,1 %	5 811
Palvelujen ostot	9 476	9 745	6 237	65,8 %	6 481
Aine ja tavaraostot	3 436	3 070	1 890	55,0 %	2 244
-Tulot yht	26 244	26 563	17 553	66,9 %	17 694
-siitä:					
Myyntitulot	7 782	8 054	5 266	67,7 %	5 623
Maksutulot	453	470	347	76,6 %	337
=Netto	2 111	2 300	2 099	99,4 %	1 280
Hallinto ja talous					
Menot	5 777	5 092	3 227	55,9 %	3 512
-Tulot	4 049	3 726	2 392	59,1 %	2 476
=Netto	-1 728	-1 366	-835	48,3 %	-1 036
Maankäyttö ja rakennusvalvonta					
Menot	951	974	593	62,4 %	718
-Tulot	344	352	265	77,0 %	284
=Netto	-607	-622	-328	54,0 %	-434
Ympäristö					
Menot	1 460	1 539	985	67,5 %	981
-Tulot	612	660	471	77,0 %	454
=Netto	-848	-879	-514	60,6 %	-527
Kiinteistö					
Menot	11 910	12 040	7 641	64,2 %	8 293
-Tulot	20 425	20 379	13 542	66,3 %	13 548
=Netto	8 515	8 339	5 901	69,3 %	5 255
Kunnallistekniikka					
Menot	4 034	4 618	3 008	74,6 %	2 911
-Tulot	813	1 446	883	108,6 %	932
=Netto	-3 221	-3 172	-2 125	66,0 %	-1 979

Laskennallisesti eriytetyt yksiköt

Maankäyttösopimusyksikkö

Maankäyttösopimusten perusteella tulleiden velvoitteiden toteuttaminen ja kaupunkiympäristön kehittäminen maankäyttösopimuksilla tulleilla varoilla. Sopimusten velvoitteet ja varat seurataan kaava-alueittain erikseen; muu Ruka, Länsi-Ruka, Itä- Ruka, Kirkonkylä.

Itä-Rukan alueella torialueen kiveykset on pääosin tehty ja muiden hankkeiden toteuttaminen etenee suunnitellusti. Vuosselin ulkoilureitin reittitoimitus on vireillä.

Talousarviovuoden ja suunnitelmakauden toiminnalliset muutokset

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunnon (94/20.4.2010) perusteella maankäyttösopimusyksikön taseesta tehtävä tuloutus tehdään maankäyttösopimusyksikön tuloslaskelmaan ja poistot kirjataan maankäyttösopimusyksikköön.

Talous ja tunnusluvut

Maankäyttösopimusyksikön talous toteutuu budjetoidulla tavalla.

Rukan pysäköintilaitos

Pysäköintilaitokseen on sijoitettu vuokraamalla yläpuolisten kiinteistöjen velvoitepysäköintipaikat. Laitoksen toteuttajana ja ylläpitäjänä kaupunki järjestää alueen asiakkaille maksullisia pysäköintipalveluita sekä vuokraa pysäköintilaitoksen yläpuolisia tontteja.

Talousarviovuoden ja suunnitelmakauden toiminnalliset muutokset

Pysäköintilaitoksen pysäköintimaksutulot pienenevät maaliskuun puolivälin jälkeen oleellisesti koronaviruksen aiheuttaman matkailukeskuksen sulkemisen takia.

Talous ja tunnusluvut

Rukan pysäköintilaitoksen kävijämäärä on laskenut vuoden 2019 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna 43 %. Positiivinen toimintakate toteutuu budjetoitua pienempänä.

Kuusamon Jäteasema

Kuusamon jäteaseman palveluihin kuluu jätteen ja vaarallisen jätteen varastoiminen sekä toimittaminen muualla käsiteltäväksi, tavanomaisen jätteenloppusijoittaminen ja jätteen esikäsittely.

Uusien jätehuoltomääräysten laatiminen ja kiertotaloushankkeen valmistelu etenee suunnitellusti.

Talousarviovuoden ja suunnitelmakauden toiminnalliset muutokset

Ei raportoitavaa.

Talous ja tunnusluvut

Jäteaseman osalta toimintakate toteutunee budjetoituun nähden hieman pienempänä. Jäteasemalle on toimitettu jätettä tammi- elokuun 2020 aikana yhteensä 7198 tonnia (vähennystä 11,9 %), josta Oulun Energialle on toimitettu 5108 tonnia (kasvua 4,3 %) polttokelpoista jätettä. Oulun energialle on toimitettu polttokelpoista jätettä vuodelta 2019 pihavarastosta 933 t, mikä selittää alkuvuoden kasvaneen toimitusmäärän. Loppusijoitettu jätemäärä on 1018 tonnia. Jätteenkäsittelymaksut ovat laskeneet 10 % edellisvuodesta.

Laskennallisesti eriytetyt yksiköt

	TA 2020	Ennuste TP 2020	Kauden toteutuma 1.1-31.8.2020	%:a TA:sta	Kauden toteutuma 1.1-31.8.2019
Maankäytösopi- musyksikkö					
Menot	52	52	31	59,6 %	0
-Tulot	1 392	1 392	814	58,5 %	16
=Netto	1 340	1 340	783	58,4 %	16

Rukan pysäköinti- laitos					
Menot	280	185	72	25,7 %	80
-Tulot	775	670	406	52,4 %	440
=Netto	495	485	334	67,5 %	360

Kuusamon jäteasema laitos					
Menot	1 494	1 600	799	53,5 %	735
-Tulot	1 492	1 690	1 024	68,6 %	1 088
=Netto	-2	90	225	-11250,0 %	353

Keskeisimmät tunnusluvut

	TA 2020	Ennuste TP 2020	Kauden toteutuma 1.1-31.8.2020	%:a TA:sta	Kauden toteutuma 1.1-31.8.2019
Tarkastukset	600	600	360	60,0 %	354
Rakennusten					
lämmin tilavuus (m3)	562440	562440	560600	99,7 %	566140
kylmä tilavuus (m3)	73600	73600	74000	100,5 %	73600
Huoneistoneliöt (htm2)	140 570	140 570	140500	100,0 %	142200
Valm./ostetut/laaj,rak (htm2)	1000	1000	111	11,1 %	0
Poistettut rakennukset (htm2)	1230	1230	690	56,1 %	0
Toimintamenot €/asukas	1601	1655	1024	64,0 %	1088

Asukaslukuna käytetään Kuusamon osalta 15087 (elokuun väkiluvun ennakkotieto).

Laskennallisesti eriytettyjen yksiköiden tuloslaskelmat ja taseet

Maankäyttösopimusyksikkö

Tuloslaskelma

Tuloslaskelma				
Maankäyttösopimusyksikkö				
	TA 2020	1.1.-31.8.2020	Tot %	1.1.-31.8.2019
Liikevaihto				
Ulkoiset myyntitulot	1 392 000	813 929	58,5	16 097
Liiketoiminnan muut tuotot				
Materiaalit ja palvelut				
Palvelujen ostot	-45 500	-30 950	68,0	0
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-5 000	0	0,0	0
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-850	0	0,0	0
Muut henkilösivukulut	-200	0	0,0	0
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-35 243	-23 334		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	1 305 207	759 645	58,2	16 097
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	0	0		0
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	1 305 207	759 645	58,2	16 097
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	1 305 207	759 645	58,2	16 097
Tilikauden ylijäämä	1 305 207	759 645	58,2	16 097

Tase

Tase					
Maankäyttösopimusyksikkö					
VASTAAVAA	TA 2020	31.8.2020	VASTATTAVAA	TA 2020	31.8.2020
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineelliset hyödykkeet			Jäännöspääoma	147 488	147 488
Maa- ja vesialueet	306 030	306 030	Edellisten vuosien ylijäämä	2 217 471	2 223 181
Rakennukset	313 140	297 593	Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 305 207	759 645
Kiinteät rakenteet ja laitteet	75 048	84 680			
Ennakomaksut ja keskeneräiset	1 633 600	1 097 162	VIERAS PÄÄOMA		
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Pitkäaikainen		
Vaihto-omaisuus			Saadut ennakot	4 337 663	5 141 526
Muu vaihto-omaisuus	54 852	54 852		8 007 829	8 271 839
Saamiset					
Pitkäaikaiset saamiset					
Muut saamiset	2 550 666	2 638 998			
Lyhytaikaiset saamiset					
	4 933 337	4 479 316			
Laskennalliset rahavarat	3 074 492	3 792 524			
	8 007 829	8 271 839			

Suurin muutos verrattuna osavuositarkastukseen 08/2019 on se, että tulokset on tehty 1.1.-31.8.2020. Se näkyy liikevaihdossa. Suunnitelman mukaiset poistot myös on tehty. Tilikauden tulos on 759 645 €.

Rukan pysäköintilaitos

Tuloslaskelma

Tuloslaskelma				
Rukan pysäköintilaitos				
	TA 2020	1.1.-31.8.2020	Tot %	1.1.-31.8.2019
Liikevaihto				
Ulkoiset myyntitulot	775 000	405 839	52,4	440 025
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-63 000	-23 459	37,2	-32 110
Palvelujen ostot				
Muiden palvelujen ostot	-201 900	-36 885	18,3	-48 069
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-12 000	-9 736	81,1	-171
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-2 000	-1 663	83,1	-29
Muut henkilösivukulut	-800	-352	44,0	-6
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-177 000	-118 071	66,7	-118 120
Liikelylijäämä (-alijäämä)	318 300	215 674	67,8	241 521
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkokulut	-104 300	-70 786	67,9	-76 413
Muut rahoituskulut	-3 400	-2 270	66,8	-2 256
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	210 600	142 618	67,7	162 852
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	210 600	142 618	67,7	162 852
Tilikauden ylijäämä	210 600	142 618	67,7	162 852

Tase

Tase					
Rukan pysäköintilaitos					
VASTAAVAA	TA 2020	31.8.2020	VASTATTAVAA	TA 2020	31.8.2020
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineelliset hyödykkeet			Jäännöspääoma	1 134 588	1 127 210
Maa- ja vesialueet	2 425 000	2 425 000	Arvonkorotusrahasto	2 425 000	2 425 000
Rakennukset	5 461 127	5 519 876	Edellisten vuosien ylijäämä (alijäämä)	606 935	630 498
Osakkeet ja osuudet	556	556	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	210 600	142 618
Muut saamiset	50 846	50 846	VIERAS PÄÄOMA		
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Pitkäaikainen		
Saamiset			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 503 835	1 634 605
Lyhytaikaiset saamiset			Lainat julkisyhteisöiltä		
Myyntisaamiset	0	0	Sisäinen laina kaupungilta/rahoitusosuus	1 924 007	1 882 353
Muut saamiset		0			
Rahat ja pankkisaamiset			Lyhytaikainen		
Pysäköintilaitoksen kassatili	700	700	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	130 770	130 770
	7 938 229	7 996 978	Ostovelat	0	4 295
			Muut velat	0	2 356
			Siirtovelat	2 495	17 273
				7 938 229	7 996 978

Tulos on noin 20000 € pienempi kuin osavuositarkastuksessa 08/2019. Tähän vaikuttaa liikevaihdon lasku n. 34 000 € (koronan vaikutusta). Kuitenkin liikevaihdon laskun seurauksena on myös ostot laskeneet yhteensä n. 20 000 €. Palkat ja henkilösivukulut ovat kasvaneet hieman yli 11 000 €. Korkokulut ovat alittuneet n. 5 600 €.

Kuusamon Jäteasema

Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA				
KUUSAMON JÄTEASEMA				
	TA 2020	1.1.-31.8.2020	Tot %	1.1.-31.8.2019
Liikevaihto	1 477 240	1 015 038	68,7	1 075 663
Valmistus omaan käyttöön	15 000	8 515		12 470
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-48 700	-12 010	24,7	-25 856
Palvelujen ostot	-1 220 850	-658 196	53,9	-574 816
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-119 000	-70 711	59,4	-76 463
Henkilöstökorvaukset		2 253		
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-20 800	-11 797	56,7	-14 207
Muut henkilösivukulut	-4 330	-2 593	59,9	-2 641
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-76 000	-50 923	67,0	-55 269
Liiketoiminnan muut kulut	-80 730	-45 448	56,3	-40 975
Liikelyijäämä (-alijäämä)	-78 170	174 127	-222,8	297 905
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut rahoituskulut	-1 000	-661	66,1	-621
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-79 170	173 466	-219,1	297 285
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-79 170	173 466	-219,1	297 285
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-79 170	173 466	-219,1	297 285

Tase

TASE					
KUUSAMON JÄTEASEMA					
VASTAAVAA	TA 2020	31.8.2020	VASTATTAVAA	TA 2020	31.8.2020
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineelliset hyödykkeet			Jäännöspääoma	68 668	-50 389
Maa- ja vesialueet	95 951	95 951	Ed.tilik. ylijäämä (alijäämä)	222 561	284 110
Rakennukset	168 165	173 699	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-79 170	173 466
Kiinteät rakenteet ja laitteet	527 943	547 582	PAKOLLISET VARAUKSET		
			Muut pakolliset varaukset	577 000	557 000
VAIHTUVAT VASTAAVAT			VIERAS PÄÄOMA		
Saamiset			Lyhytaikainen		
Lyhytaikaiset saamiset			Ostovelat	120 000	6 020
Myyntisaamiset	120 000	185 224			
Muut saamiset	18 000		Muut velat	0	13 790
Rahat ja pankkisaamiset			Siirtovelat	22 000	19 401
Kaatopaikan kassatili	1 000	941			
	931 059	1 003 398		931 059	1 003 398

Tulos on n. 123800 € pienempi kuin osavuositarkastuksessa 08/2019. Liikevaihto on laskenut n. 60 600 €, ja valmistus omaan käyttöön on myös laskenut n. 3 900 €. Aine ja tarvike ostot ovat laskeneet n. 13 800 €. Palvelujen ostot on kasvanut 83 300 € (polttokelpoisen jätteen kuljetus). Palkat ja henkilösivukulut ovat laskeneet n. 8 200 €.

Investointien toteutuminen

INVESTOINNIT

(1000 EUROA)

	Hankkeen kokonaiskustan- nusarvio	TA 2020	Toteutuma 1.1.- 31.8.2020	% TA:sta	Ennuste TP 2020
--	---	---------	---------------------------------	----------	--------------------

1. IRTAIMISTOHANKINNAT

Keskushallinto

Menot		250	101	40	250
Tulot			0		
Nettomeno		250	101	40	250

2020 Kaup.talon yleisten tilojen irtaimisto (mm. kokoustilojen ja aulojen kalusteet)
Keskushallinnon ohjelmistohankintoja (200.000)

Kasvatus- ja sivistys

Menot		465	326	70	465
Tulot					
Nettomeno		465	326	70	465

Kalusto- ja laitehankintoja, mm.koulujen mobiililaitteet ja kalusteet
2020 Jäänhoitokone (100 000) ja monitoimikate (100 000)
2021 Irtaimisto valmennuskeskus

Perusturva

Menot		50	24	47	50
Tulot					
Nettomeno		50	24	47	50

Kalusto- ja laitehankintoja, Ruijanmutkan ryhmäkodin ensikertainen kalustaminen

Yhdyskuntatekniikka

Menot		250	0	0	250
Tulot					
Nettomeno		250	0	0	250

Yhdyskuntatekniikan kalusto-, kone- ja laitehankinnat
Pihojen, puistojen ja yl.alueiden, reitstöjen sekä rakentamisen
kunnossapitokaluston hankinnat
Ateria- ja puhtaanapitopalvelut, koneiden uusintaa (50.000 euroa)

1. IRTAIMISTO YHTEENSÄ

Menot	0	1 015	450	0	1 015
Tulot	0	0	0	0	0
Nettomeno	0	1 015	450	0	1 015

INVESTOINNIT

(1000 EUROA)

Hankkeen kokonaiskustann usarvio	TA 2020	Toteutuma 1.1.- 31.8.2020	% TA:sta	Ennuste TP 2020
--	---------	---------------------------------	----------	--------------------

2. PERUSTEHTÄVIIN LIITTYVÄT INVESTOINNIT

2.1. PERUSKORJAUS

Terveyskeskuksen tilojen muutokset ja saneeraukset

Menot	1 700	600	126	21	600
Tulot					
Nettomeno	1 700	600	126	21	600

2019- Terv.keskuksen tilamuutokset sekä piha-alueen järjestelyt

Kaupungintalon peruskorjaus

Menot	3 000	800	409	51	800
Tulot					
Nettomeno	3 000	800	409	51	800

2018-2022 Peruskorjaustöiden jatkaminen

Porkkatörmän palvelukeskuksen liikennejärjestelyt

Menot	650	300	0	0	100
Tulot					
Nettomeno	650	300	0	0	100

2018-2021 Pihajärjestelyjen (liikenne ja pysäköinti) suunnittelu ja toteuttaminen

Porkkatörmän palvelukeskuksen muutos- ja saneeraustyöt

Menot	250	200	0	0	100
Tulot					
Nettomeno	250	200	0	0	100

2020- Keittiötilojen muutokset ym.

Nilon koulun peruskorjaus ja laajennus (yläkoulu)

Menot	1 735	100	65	65	100
Tulot					
Nettomeno	1 735	100	65	65	100

2020 Vuonna 2017

2022 Julkisivun pk (uuden alakoulun liittyminen), liikenne- ja pihajärjestelyt

Kirkkokedon koulun pihan pk

Menot	120	100	24	24	100
Tulot					
Nettomeno	120	100	24	24	100

2019-2020 Piha-alueen muutokset

Torangin koulun peruskorjaus

Menot	270	200	29	14	200
Tulot	74	51			51
Nettomeno	196	149	29	19	149

2019-2020 Piha-alueen muutokset (lähiliikuntapaikka, AVI avustus), tilamuutokset

INVESTOINNIT

(1000 EUROA)

	Hankkeen kokonaiskustann usarvio	TA 2020	Toteutuma 1.1.- 31.8.2020	% TA:sta	Ennuste TP 2020
Kainuun ammattiopisto, perusparannus					
Menot	2 550	150	12	8	100
Tulot					
Nettomeno	2 550	150	12	8	100

2020 Kuntotutkimus ja perusparannuksen suunnittelu
2021- Perusparannuksen toteuttaminen, arvio

Kuusamon ammattiopisto, asuntolan perusparannus

Menot	50				
Tulot					
Nettomeno	50				

2022 Tarve- ja hankeselvitys sekä kuntotutkimus

Porkkatörmän päiväkodin perusparannus

Menot	1 500	1 000	186	19	1 000
Tulot					
Nettomeno	1 500	1 000	186	19	1 000

2020- Kuntotutkimuksen mukainen perusparannus sekä pihan ja liikenneal.järj., lisäksi tila-
muutokset

Jätevesijärjestelmien rakentaminen

Menot	250	250	0	0	100
Tulot					
Nettomeno	250	250	0	0	100

Noukavaaran ja Törmäsen koulut, Sossonniemen kalasatama

Valmiussuunnitteluun liittyvät työt

Menot	300	200	0	0	100
Tulot					
Nettomeno	300	200	0	0	100

2018-2021 Varajärjestelmäselvitys, suunnitelmien laadinta ja toteuttaminen

Vesikatkojen peruskorjaukset

Menot	1 000	400	299	75	400
Tulot					
Nettomeno	1 000	400	299	75	400

2019- Kattojen peruskorjaukset tehdyt suunnitelman mukaan

Paloaseman perusparannus

Menot	1 600	200	8	4	100
Tulot	400	50			0
Nettomeno	1 200	150	8	5	100

2020- Kuntotutkimuksen perusteella perusparannuksen ja mahdollisten toiminnallisten
muutosten suunnittelu ja toteuttaminen (Palosuojelurahaston avustushaku)

INVESTOINNIT

(1000 EUROA)

	Hankkeen kokonaiskustann usarvio	TA 2020	Toteutuma 1.1.- 31.8.2020	% TA:sta	Ennuste TP 2020
Kiinteistöjen peruskorjaus + takuujän työt					
Menot	2 700	900	453	50	900
Tulot					
Nettomeno	2 700	900	453	50	900

Tilahankkeiden mto mukaisesti yhdyskuntatekniikan lautakunta päättää vuosittain toteutettavat kohteet toimialajohtajien kanssa käytyjen neuvottelujen perusteella Pienet korjaus/muutostarpeet, lakimuutosten aiheuttamat korjaus/muutostarpeet Energiaselvitykset, katselmoinnit, turvajärjestelmät, pienet vesikattokorj., sisäverkkom Lukitukset, turvallisuus. Äkillisiin tarpeisiin varataan summasta 500000 €.

2.1. PERUSTEHTÄVIIN LIITTYVÄT INVESTOINNIT, PERUSKORJAUS

Menot	17 675	5 400	1 611	30	4 700
Tulot	474	101	0		51
Nettomeno	17 201	5 299	1 611	30	4 649

2.2. UUDISRAKENTAMINEN

Ruijanmutkan ryhmäkodin laajennus

Menot	2 850	2 300	1 772	77	2 300
Tulot					
Nettomeno	2 850	2 300	1 772	77	2 300

2018-2020 Ruijanmutkan ryhmäkodin 16-paikkainen laajennus toteutetaan KVR-urakkana, kaupunginvaltuuston päätös 26.3.2018 §15

Nilonkankaan koulun rakentaminen

Menot	14 500	500	143	29	500
Tulot					
Nettomeno	14 500	500	143	29	500

2019 Koulun tarve- ja hankeselvitys sekä suunnittelu
2020-2022 Toteuttaminen, koulutilat, keittiö ja piha

2.2.PERUSTEHTÄVIIN LIITTYVÄT INVESTOINNIT, UUDISRAKENTAMINEN

Menot	17 350	2 800	1 915	68	2 800
Tulot	0	0	0		0
Nettomeno	17 350	2 800	1 915	68	2 800

2. PERUSTEHTÄVIIN LIITTYVÄT INVESTOINNIT, YHTEENSÄ

Menot	35 025	8 200	3 526	43	7 500
Tulot	474	101	0	0	51
Nettomeno	34 551	8 099	3 526	44	7 449

3. KULTTUURIIN JA VAPAA-AIKAAN LIITTYVÄT INVESTOINNIT

Liikuntakeskuksen laajennus, jäähallin rakentaminen (monitoimihalli)

Menot	7 317	300	202	67	300
Tulot	795				
Nettomeno	6 522	300	202	67	300

2020 Piha- ja pysäköintialueen viimeistelyt (asfaltointi)

INVESTOINNIT

(1000 EUROA)

	Hankkeen kokonaiskustann usarvio	TA 2020	Toteutuma 1.1.- 31.8.2020	% TA:sta	Ennuste TP 2020
Ent.kauppaopiston tilojen muutos ja saneeraus nuorisotiloiksi					
Menot	1 000	400	10	2	400
Tulot					
Nettomeno	1 000	400	10	2	400

2018-2021 Tarve- ja hankeselvitys, suunnittelu ja toteuttaminen

Ent.kauppaopiston tilojen muutos ja saneeraus järjestötiloiksi					
Menot	1 500	1 000	20	2	1 000
Tulot					
Nettomeno	1 500	1 000	20	2	1 000

2018-2020 Peruskorjaus- ja kunnostustöiden jatkaminen (mm.ulko-ovien uusiminen)

Kuusamotalon peruskorjaus					
Menot	1 100	200	22	11	200
Tulot					
Nettomeno	1 100	200	22	11	200

2018-2020 Peuskorjaus- ja kunnostustöiden jatkaminen (kuntotutkimus 2020)

Historiakeskuksen toteuttaminen					
	260	50	0	0	50
	260	50	0	0	50

2019- Historiakeskuksen toteuttaminen Matkailukeskus Karhuntassuun

3. KULTTUURIIN JA VAPAA-AIKAAN LIITTYVÄT INVESTOINNIT

Menot	11 177	1 950	253	13	1 950
Tulot	795		0		
Nettomeno	10 382	1 950	253	13	1 950

4. ELINVOIMAINVESTOINNIT

4.1. MATKAILUINVESTOINNIT

Rukan kaupunkiympäristön kehittäminen

Menot	3 480	1 680	814	48	1 680
Tulot	700	420	0		420
Nettomeno	2 780	1 260	814	65	1 260

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset toteuttamiset
Itä-Rukan toteuttaminen

Kuusamon kaupunkiympäristön kehittäminen

Menot	200	100	0	0	100
Tulot					
Nettomeno	200	100	0	0	100

2019- Mm. Torankijärven ranta-alueen suunnittelu

4.1. MATKAILUINVESTOINNIT, YHTEENSÄ

Menot	3 680	1 780	814	46	1 780
Tulot	700	420	0	0	420
Nettomeno	2 980	1 360	814	0	1 360

INVESTOINNIT

(1000 EUROA)

Hankkeen kokonaiskustann usarvio	TA 2020	Toteutuma 1.1.- 31.8.2020	% TA:sta	Ennuste TP 2020
--	---------	---------------------------------	----------	--------------------

4.2. OMAISUUDEN HANKINTA

Omaisuu den hankinta

Menot	1 500	635	31	5	635
Tulot					
Nettomeno	1 500	635	31	5	635

Kiinteistöjen kehittäminen, mm. maanhankinta, tiestö

4.2. OMAISUUDEN HANKINTA

4.2. OMAISUUDEN HANKINTA, YHTEENSÄ

Menot	1 500	635	31	0	635
Tulot	0	0	0	0	0
Nettomeno	1 500	635	31	0	635

4. ELINVOIMAINVESTOINNIT YHTEENSÄ

Menot	5 180	2 415	844	35	2 415
Tulot	700	420	0	0	420
Nettomeno	4 480	1 995	844	42	1 995

5. MUUT INVESTOINNIT

5.1. PERUSINFRASTRUKTUURI

Viherrakentaminen

Menot	150	50	1	1	50
Tulot					
Nettomeno	150	50	1	1	50

Liikenneväylät ja -alueet

Menot	2 400	800	346	43	800
Tulot					
Nettomeno	2 400	800	346	43	800

Kaavateiden rakentamista ja peruskorjausta tehdyn kantavuustutkimussuunn. mukaisesti sekä yl.alueiden, tievalaistuksen, kohdeviitoituksen ym. rakentamista. Liikenneturvallisuushankkeet, Teollisuustie

Reitistöt ja ulkoliikuntapaikat

Menot	1 500	700	279	40	700
Tulot	70	70	1	1	70
Nettomeno	1 430	630	278	44	630

Reitistöjen ja ulkoliikuntapaikojen kunnostaminen

- 2019 Skeittipuiston (betoniparkki) toteuttaminen (myönnetty 70 000 AVI:n avustus)
- 2019-2021 Kesäreittien kehittämishanke ja MH kanssa yhteistyössä LONP-hanke, Salpalinja ym.
- 2019- Rukan stadionalueen muutoksien suunnittelu ja toteutus
- 2019- Stadionin alueen kehittämiseen liittyvät tekniset aluetyöt (mm.laskettelurinteen siirto)

INVESTOINNIT

(1000 EUROA)

	Hankkeen kokonaiskustann usarvio	TA 2020	Toteutuma 1.1.- 31.8.2020	% TA:sta	Ennuste TP 2020
Kitkantie - Ouluntaival peruskorjaus					
Menot	4 100	3 500	991	28	3 500
Tulot	2 050	1 750		0	1 750
Nettomeno	2 050	1 750	991	57	1 750

2019-2020 Toteuttaminen vaiheittain, kokonaiskustannus 3 946 000 euroa, josta 50% kaupungin osuutta.

Kitkantie - Ouluntaival pk aiheuttamat kaavatiemuutokset ja Yhdyskulman torialueen toteutt.					
Menot	460	360	33	9	360
Tulot					
Nettomeno	460	360	33	9	360

2019 Kitkantie-Ouluntaival kaavatie-, liittymä- ja pysäköintimuutokset ja Yhdyskulman torialueen toteuttaminen

Ruostesuon alikulku ja kevyenliikenteenväylät

Menot	1 050	50	36	71	50
Tulot					
Nettomeno	1 050	50	36	71	50

2019-2022 Suunnittelu ja toteuttaminen

Järvenpään alikulku

Menot	800	800	329	41	400
Tulot	400	400		0	0
Nettomeno	400	400	329	82	400

Kitkantie-Nissinvaara KLV

Menot	1 500		11		
Tulot	750				
Nettomeno	750		11		

Toteutetaan yhteishankkeena ELY:n kanssa

Yksityistiet

Menot	900	300	154	51	330
Tulot					30
Nettomeno	900	300	154	51	300

Yksityisteiden peruskorjausten avustaminen yksityisteiden avustusehtojen mukaisesti Valtionavustukset maksetaan suoraan tiekunnalle.

5.1. PERUSINFRASTRUKTUURI

Menot	12 860	6 560	2 179	0	6 190
Tulot	3 270	2 220	1	0	1 850
Nettomeno	9 590	4 340	2 178	0	4 340

5.2. MUUT HANKKEET

Uuden teollisuusalueen toteuttaminen

Menot	800	200	75	37	200
Tulot					
Nettomeno	800	200	75	37	200

INVESTOINNIT

(1000 EUROA)

	Hankkeen kokonaiskustannus arvio	TA 2020	Toteutuma 1.1.- 31.8.2020	% TA:sta	Ennuste TP 2020
5.2. MUUT HANKKEET					
Menot	800	200	75	0	200
Tulot					0
Nettomeno	800	200	75	0	200

5. MUUT INVESTOINNIT

Menot	13 660	6 760	2 254	33	6 390
Tulot	3 270	2 220	1	0	1 850
Nettomeno	10 390	4 540	2 253	50	4 540

6. KÄYTTÖOMAISUUDEN MYYNTI

Menot					
Tulot	20	20	5	26	50
Nettomeno	-20	-20	-5	26	-50

RAHOITUSVAIKUTTEISET INVESTOINNIT YHTEENSÄ

Menot	65 042	20 340	7 327	36	19 270
Tulot	5 259	2 761	6	0	2 371
Nettomeno	59 783	17 579	7 321	42	16 899

Tytäryhtiöt

Kiinteistö Oy Kuusamon Vuokratalot

Toimitusjohtajan katsaus

Heinäkuun alussa paloi viiden huoneiston rivitalo Kivikirveentie 2:ssa. Henkilövahingoilta vältyttiin asukkaiden ja palokunnan ripeän toiminnan vuoksi. Kaikki asunnot olivat vuokrattuja ja asukkaille saatiin järjestettyä nopeasti uudet asunnot. Vakuutus korvaa palosta aiheutuneet vahingot.

Tulopuolella tyhjen asuntojen ja alennettujen vuokrien aiheuttamat tulonmenetykset seurantajaksolla ovat yhteensä 599 800 €. Tulonmenetykset edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna olivat n. 85 000 € suuremmat.

Tyhjien asuntojen lisäys johtuu pääosin Noitarummuntie 2-4 kehitysvammaisten palveluasumisen päättymisestä, sekä samassa osoitteessa olevien 6:n rivitalon poistamisesta vuokrauskäytöstä (käyttöaste alhainen, asuntojen kunto huono).

Vuokrasaamiset ovat vuoden vaihteesta lukien kasvaneet nettomääräisesti n. 27 600 €.

Talousarvion toteuma

Toiminnan tuotot	Toteuma 1.1 - 31.8.	Ennuste 31.12.
Vuokrat	3 640 800,00	5 450 000,00
Palvelujen ostot		
Hallinnon palvelut	20 700,00	40 000,00
Käyttö- ja huoltopalvelut	218 100,00	300 000,00
Henkilöstömenot	415 500,00	620 000,00
	31.8.2020	31.12.2020
Henkilöstön määrä	11 +(1)	11
Poissaolopäivät	26 vrk	60 vrk

Talousarvion toteuma

Liikevaihto ajalla 1.1. – 31.4.2019 oli n. 3 640 800 €. Liikevaihto on laskenut n. 63 800 € (n. 1,7 %) vuoden 2019 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Liikevaihdon laskuun on vaikuttanut eniten Noitarummuntie 2-4 käyttöasteen lasku. Muilta osin vuokratuotot ovat pysyneet edellisen vuoden tasolla.

Käyttömenot

Käyttömenot ovat toteutuneet talousarvion mukaisesti.

Pääomamenot

Lainoja on lyhennetty lainaehtojen mukaisesti 1 692 745 €. Rahoitustuotot ja -kulut olivat 132 050 €.

Maksuvalmiuden ylläpitämiseksi on käytetty yritystodistusohjelmaa. Yritystodistusohjelmalla nostettua lyhytaikaista velkaa tilinpäätöksen mukaiseen tilanteeseen verrattuna on 100 000 € enemmän. Lyhytaikaista lainaa lyhennetään vuoden loppuun mennessä 400 000 €.

Rahoitusasema

Maksuvalmius on kohtuullisen hyvä. Kassavarat riittävät talousarvion mukaisten maksujen maksuun.

Investoinnit

Yhtiöllä on meneillään vesikaton uusiminen Myllypalontie 1:ssä, Kuusingintie 2:ssa piha-alueen käyttövesilinjojen ja lämmitysputkistojen uusiminen. Korjaustoiminta on muilta osin jatkunut edellisen vuoden tasolla. Kesäaikana on kunnostettu piha-alueita, piharakennuksia maalattu ja aitoja kunnostettu.

Sijoitustoiminta

Yhtiöllä ei ole sijoituksia.

Lainat

Myllypalontie 1:n katon uusimiseen ja Kivikirveentie 1:n rivitaloasuntojen ostoon on otettu uutta lainaa yhteensä 950 000 €, 20 vuoden maksuajalla.

Loppuvuoden näkymät

Käyttöaste on edellisen vuoden vastaavaan aikaan nähden pysynyt samana. Korona pandemia ei ole vaikuttanut vuokratuottoon. Vuokra-asuntojen kysynnän odotamme pysyvän tasaisena.

Yrityksen paikallista näkyvyyttä ja markkinointia on edelleen lisätty.

Koillis-Suomen kehittämissyhtiö Naturpolis Oy

Toimitusjohtajan katsaus

Yleistä

- Naturpolis Oy:n toiminnan osalta on keskitytty yhtiön perustehtävän mukaisiin toimenpiteisiin; yrityskehittämiseen, aluekehittämiseen, työllisyyspalveluihin ja aluemarkkinointiin. Operatiivinen toiminta on pohjautunut Kuusamon kaupunkistrategian, Taivalkosken kuntastrategian ja Naturpolis Oy:n toimintasuunnitelman toimeenpanoon. Kehittämistoiminta on ollut vilkasta sekä alueellisella että kansallisella ja kansainvälisellä tasolla.
- Toimintavuoden 2019 liikevaihto ja liiketoiminnan muut tuotot olivat yhteensä 1 762 744 € ja tulos + 41 771 €. Työllisyys on parantunut ja työttömyys jatkoi laskuaan aina maaliskuun puoliväliin saakka. Viimeisin työttömyys% helmikuussa oli Kuusamossa 9,0 ja Taivalkoskella 13,4. Maaliskuun loppupuolella alkanut koronapandemia ja siitä seurannut talouskriisi heikensi työllisyystilannetta merkittävästi.
- Uusia yrityksiä on perustettu alkuvuoden aikana 52 kappaletta. Kehittämishankkeita hallinnoitavana/toteutuksessa oli 11 kpl ja niissä mukana yhteensä 179 yritystä. Hankesalkun koko oli 6 milj. €, josta kuntarahoituksen osuus oli 12,7 %.
- Naturpolis Oy:n yhtiökokous pidettiin 11.3.2019. Hallituksen jäseniksi valittiin Jukka Kihlman, Tuula Mustonen, Mika Haataja, Heli Hietala ja Vesa Turpeinen. Samalla Kihlman valittiin hallituksen puheenjohtajaksi.
- Maaliskuun loppupuolella alkanut maailmanlaajuinen koronapandemia ja sitä seurannut vakava talouskriisi heijastuivat Koillismaan elinkeinoelämään. Rajoitusten takia yritysten toimintoja on jouduttu sopeuttamaan, mikä näkyi kasvavana työttömyytenä ja lomautuksina. Koronakriisiin liittyvien yrityspalveluiden kysyntä on kasvanut ja yhtiöllä on ollut keskeinen rooli tukien kanavoinnissa elinkeinoelämälle. Käytävissä on ollut Business Finlandin ja ELY-keskuksen sekä yksityisyrityksille suunnattu koronan vaikutusten pienentämiseen tarkoitettu tukirahoitus sekä kesäkuun aikana käyttöön otettu Valtiokonttorilta haettava kustannustukirahoitus. Lisäksi on valmisteltu omaa kuntien pienlainoitusta.
- Matkailun osalta kansainvälinen matkailu käytännössä loppui, mutta samalla kotimaisen matkailun osuus kesäaikana kasvoi selvästi ja päästään varsin vilkkaaseen matkailukesään. Tämä näkyi myös kasvaneena kulutuskysyntänä kaupan ja puutoimialan alueilla.
- Keväällä annettu valtakunnallinen etätyösuositus näkyi myös Koillismaalla. Vapaa-ajan asuntojen sesonki alkoi jo keväällä ja näyttäisi jatkuvan yhä. Etätyöhön liittynyt digiloikka mahdollisti monipaikkaisen työskentelymallin käyttöönoton. Naturpolis Oy:n henkilöstö siirtyi etätyöskentelyyn 17.3.2020 alkaen, ja normaaliin toimistotyöhön palattiin 10.8.2020 tarkennetuin hygieniaohteistuksin.

Tilastoluvut

- Yhtiön toimintatuotot olivat tarkastelukaudella 1 534 988,43 euroa ja toteutuivat talousarviota ennakoitua suurempina.
- Yhtiön raportointiajan kustannukset olivat tarkastelukaudella 1 489 856,85 euroa ja toteutuivat talousarviota suurempina.
- Yhtiön kirjanpitoon perustuva talouskatsaus näyttää ylijäämä 45 131,58 euroa.
- Henkilöstömenot tarkastelukaudelta olivat 653 450,19 euroa.

- Henkilöstön määrä 1.1.- 31.8.2020 on 8 vakituista ja 15 määräaikaista henkilöä sekä 1.1.- 31.8.2019 henkilöstön määrä oli 6 vakituista ja 10 määräaikaista henkilöä.
- Henkilöstön sairauslomapäiviä tarkastelukaudella 1.1.- 31.8.2020 oli 158 päivää.
- Naturpolis Oy:llä ei ole investointeja eikä lainoja vuodella 2020.

Yrityskehitys

- Kuusamoon perustettiin 45 ja Taivalkoskelle 7 uutta yritystä.
- Toiminnan painopiste on ollut uusien yritysten perustamisessa, toimivien yritysten investointien rahoitusmahdollisuuksien selvittämisessä sekä rahoitushakemusten tekemisessä avustamisessa.
- Yrityskauppoihin ja sukupolvenvaihdoksiin liittyvä neuvonta on ollut edellisten vuosien tasolla.
- Yritysten etabloitumishankkeita on ollut 8 kpl, joista ulkomaisia tahoja 2 kpl. Matkailijamäärän kasvu on lisännyt alueen kiinnostavuutta myös investointikohteenä.
- Koronaepidemia muutti yrityskehitystoiminnan painopisteen 16.3.2020 lähtien, jolloin epidemiasta johtuvat rajoitukset astuivat laajassa mittakaavassa voimaan. Yrityskehityspalvelut osallistuivat kuntien myöntämän yksinyrittäjien tuen hakuprosessin sekä yritysten lainamuotoisen kriisirahoitusmallin määrittelyyn. Yksinyrittäjän tuki avattiin 16.4.2020. Kuusamossa yksinyrittäjän tukihakemuksia on otettu käsittelyyn 30.8. mennessä 149 kappaletta ja Taivalkoskella 25 kappaletta.
- Yrityskehittäjien työpanos on suuntautunut lähes täysin koronaepidemiaan liittyvien tehtävien hoitoon sekä yrittäjien neuvontatyöhön. Kuusamossa yksinyrittäjien tukihakemuksia on yrityskehittäjän lisäksi käsitellyt kaksi muuta henkilöä.

Aluemarkkinointi

- Toteutetaan aktiivista tiedottamista sosiaalista mediaa, internetsivustoa, lehdistötiedotteita, sähköistä uutiskirjettä, sähköpostia ja alueen tapahtumia hyödyntämällä. Kuusamo Region -uutiskirje julkaistiin viisi kertaa raportointijakson aikana, ja kevään uutiskirjeet toteutettiin koronateemalla.
- Alkuvuoden aikana käynnistettiin Puu matkailurakentamisessa, Perho MM2020, World Bio Economy Forum ja Business Forum Ruka -tapahtumien suunnittelu. Koronapandemian takia tapahtumat peruttiin tai siirrettiin tulevaisuuteen. Biotalousseminaari päätettiin järjestää virtuaalisesti 10.9.2020.
- Koronakriisin puhjettua tehostettiin erityisesti yrityskehityspalvelujen markkinointia mm. sosiaalisessa mediassa, lehti-ilmoituksilla ja display-mainonnalla. Säännöllistä tiedonvälitystä yhtiön sisällä tehostettu (varautumisryhmä).
- Ajantasaista ja nopeaa viestintää yrityksille kriisitilanteessa mm. sosiaalisessa mediassa.
- Taivalkoskelle toteutettiin Sanoman välineissä näyttävä markkinointikampanja myynnissä olevista vapaa-ajan tonteista ja asunnoista.
- KuntaRekry.fi -järjestelmä otettiin käyttöön rekrytointimarkkinoinnissa ja valintaprosessissa.
- Tehdään säännöllistä viestintä- ja markkinointiyhteistyötä omistajakuntien ja alueen matkailuyhdistysten kanssa.
- Osallistutaan aluemarkkinointiin liittyvien kehittämishankkeiden suunnitteluun ja toteutukseen.

Aluekehitys

- Kuntastrategioita on toteutettu elinvoimaan, työllisyyteen ja yrittäjyyteen liittyvien teemojen osalta.

- Naturpolis oli päätoteuttajana yhdeksässä kehittämishankkeessa, ja osatoteuttajana kahdessa hankkeessa. Hanketoimintaan osallistui yhteensä 293 yritystä. Hankesalkun koko 6 milj. €, josta kuntarahan vipuvaikutus on 12,7 %.
- Hankkeiden toimesta järjestettiin alkuvuoden aikana yhteensä 71 tapahtumaa, joihin osallistui yhteensä 220 yritystä ja 1251 henkilöä
- Hankkeiden myötävaikutuksella syntyi 6 uutta työpaikkaa ja 1 uusi yritys

Raportointikauden aikana käynnissä olleet, päättyneet, edelleen käynnissä olevat ja käynnistysvaiheessa olevat kehittämishankkeet:

- Naturpolis päätoteuttajana: Gateway to Land of National Parks, Nuoret urapolulle (Nuora), Koillismaan puutoimialan kehittämissuunnitelma, Villiruoan uudet mahdollisuudet (Vilma), Luonnontuotteet kansallispuistoihin -yritysryhmähanke, MaitoNet ja Matkailuyritykset kestäväälle kehitykselle, Kestävän tulevaisuuden metsät, Koillismaan metsä- ja puutoimiala yhdessä maailmalle
- Naturpolis osatoteuttajana: Adventure tourism in vocational education and training (Advent), SoteNoste - PK-yrityksen tuki sote-muutoksessa, Älyliikenne 2020 ja Ordinary Man in a Great War
- Valmistelussa olleet hankkeet: Mahdollisuuksien pohjoinen - JobBoost Koillis-Suomi (käynnistyy 1.9.), Metsiin perustuvat matkailun hiilipäästöjen kompensointimallit (rahoitusta haetaan 4.9.mennessä), Koillismaa - Elämyksiä Työn Äärellä (ETÄ Koillismaa) (ei saanut rahoitusta), Hybridilaboratorio aktiivisuustalustalusta - elinvoimaa maaseudulle yritystoiminnan monipuolistumisella (HAKA) (ei saanut rahoitusta), Roadmap (Horizon2020 -rahoitusta haettu), Rannikolta tuntureille (rahoitusta haetaan 31.8.mennessä), Vetovoimana monipaikkaisuus (rahoitusta haetaan 31.8. mennessä), Elintarvikealalle Japanin viennin kehittämiseen yritysryhmähanke (rahoitusta haetaan 30.9. mennessä).

Työllisyyspalvelut

- Kuusamon kaupungin työllisyyspalvelut siirtyivät Naturpolikseen ja samalla työllisyyskoordinaattori aloitti tehtävässään 1.1.2020.
- Tiedonsiirto Askeleesta on onnistunut hyvin ja työllisyysavustuksiin ja palkkatukiin liittyvät hakemusten käsittelyt ja maksatukset ovat toteutuneet keskeytyksittä.
- Kehitetään toiminnan seuraamista ja mittaristoa yhteistyössä kaupungin osallisuus- ja hyvinvointipalveluiden kanssa. Toiminnan kehittämistä suunnattu uusien työnhakija- ja työnantaja-asiakkaiden tavoittamiseen. 23.1.2020 järjestettiin ennätysyleisön kerännyt KoillisChance -tapahtuma. Kehitetty kesätyötoimintamalleja. Kevään aikana pidetty yhteensä 8 kesätyöinfoa nuorille ja neljä työllistämisen tukiin liittyvää infoa tai tilaisuutta työnantajille. Kesätyöseteleitä yrityksiin n. 105, seurakunnalle 10 ja 4H-yrityksen perustamiseen 5. Yhdistykset työllistivät 100% tuella 8 nuorta. Lisäksi kaupungin eri yksiköihin työllistyi 2-viikon kesätyöhön n. 50 nuorta.
- Valmisteltu Mahdollisuuksien Pohjoinen - JobBoost Koillis-Suomi -hankehakemus (ESR). Hanke sai myönteisen rahoituspäätöksen (1,95 milj. EUR), aloitus 1.9.2020.
- Koronatilanteen vaikutukset: palveluita on tuotettu etänä, mikä on onnistunut hyvin. Lisäksi varauduttu yhteistyössä Askeleen kanssa Kuusamon kaupungin työllisyyspalveluiden osoittaman lisämäärärahan (työttömien ja kesätyöntekijöiden palkkaaminen, alkutuotannon lomituspalvelujen tukeminen) käyttöön.
- Uudet työnhakija-asiakkaat: Työllisyyspalvelut 38, Nuora 17
- Asiakastapaamiset: Työllisyyspalvelut 48, Nuora 80
- Asiakaskontaktit muut: Työllisyyspalvelut 549, Nuora 165
- Työllistettyjä asiakkaita: Työllisyyspalvelut 38, Nuora 17

- Työnantaja-asiakkaat: yrityksiä 50, yhdistyksiä 18, yksityisiä 2, julkinen sektori 22
- Kuusamon kaupungin työllistämiseen liittyviä tukia myönnetty (määräraha): Uusi työ kuntaosuudella 34 100 € (150 000 €), Yhdistyksen alkurahoitus 11 800 € (30 000 €) ja Nuorten työllistämistuki 45 616€ (110 000 €). Kesätyösetelit ja -tuet 34 282 € (30 000 €).

Talous

Budjetti 2020	Kauden toteuma 1.1-31.8.2020	Tilinpäätösennuste 31.12.2020	Toteutuma 31.12.2019
------------------	---------------------------------	----------------------------------	-------------------------

Liikevaihto

Liikevaihto	524 223,32	1 015 068,34	786 335,00	1 132 503,46
Liiketoiminnan muut tuotot	637 598,66	519 920,09	956 398,00	630 241,09

Materiaalit ja palvelut	-367 960,00	-647 832,18	-551 940,00	-614 557,78
Henkilöstökulu	-596 060,00	-653 450,19	-894 090,00	-832 909,46
Poistot ja arvonalentumiset	-506,66	-218,48	-760,00	-432,36
Liiketoiminnan muut kulut	-195 495,32	-179 520,55	-293 243,00	-262 109,97
Liikevoitto (-tappio)	1 800,00	53 967,03	2 700,00	52 734,98
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 800,00	-1 622,89	-2 700,00	-3 031,98
Tilipäätössiirrot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut välittömät verot	0,00	-7 212,56	0,00	-7 931,14
Tilikauden voitto/tappio	0,00	45 131,58	0,00	41 771,86

KSAK Oy

Toimitusjohtajan katsaus

KSAK Oy tuottaa työllistymistä edistävien ja toimialueen yritystoimintaa kehittävien palvelujen lisäksi myös tutkintoon johtavaa ammatillista koulutusta

- Yhtiölle on myönnetty oikeus järjestää tutkintoon johtavaa koulutusta 100 opiskelijavuotta, joista työvoimakoulutukseen kohdentuu 25 opiskelijavuotta. Tätä toimintaa varten yhtiölle on myönnetty tälle vuodelle valtionosuusia 765 000 euroa.
- Toteutettu ammatillinen koulutus on pääosin ammattitutkintoja tai niiden osia. Kohderyhmänä aikuisväestö kuten yritysten työntekijät.

Markkinaehtoisia työvoimapalveluja pohjoisten maakuntien alueella

- Yhtiöllä on laaja kumppanuus ja alihankkijaverkosto Pohjois-Suomessa.
- Markkinaehtoisiin työvoimapalveluihin osallistuttu yhteistyökumppaneiden kanssa ja niitä on päästy toteuttamaan Pohjois-Pohjanmaan alueella.

Käytännön toiminta tarkastelujaksolla

- Yhtiö on tuottanut toimialueellaan yritysten ja yhteisöjen tarpeisiin räätälöityjä koulutuksia, joilla voidaan ylläpitää verkostoja, edistää alueen yritysten liiketoimintaa ja edistää työllistämismahdollisuuksia myös poikkeusaikana.
- Yhtiön hanketoiminta on vilkasta ja hankesuunnittelu aktiivista eri toimijoiden kanssa.
- Yhtiö on siirtynyt koronavirus tilanteen vuoksi etäopetukseen ja etätöihin mm. hanketoiminnan osalta 18.3 alkaen, työvoiman sopeuttamistoimiin ei ole ollut tarvetta.

Yhteenveto toteutumasta ja tulevaisuuden mahdollisuudet

- Koronavirus ei ole vielä suoranaisesti aiheuttanut pysyvää haittaa yrityksen toiminnalle, mutta tulee pitkittyessään hidastamaan opiskelijoiden hankkimista koulutuksiin.
- Toisaalta yhteiskunnan toimenpiteet voivat myös vilkastuttaa työvoimakoulutusten kysyntää ja lisätä tutkintoon johtamattomien palvelujen tarjontaa, jos koronaviruksen jälkeinen talouden elvyttäminen käynnistyy mahdollisimman pian.

Hankkeet:

- Luontomatkailun opaskoulutuksen kehittäminen, KSAK, Ksakki ry, Kuusamo-opisto, kokonaisbudjetti 399 000 €
- LUONNOLLISESTI -valmennusmalli tuo Green Care menetelmät osaksi sosiaalista kuntoutusta, KSAK, Ksakki ry, Lapin AMK, kokonaisbudjetti 670 000 €
- Puutoimialan osaamisen kehittäminen - Puuedu Koillismaa, kokonaisbudjetti 350 000 €
- TAIDA - Luovat menetelmät maahanmuuttajien ja nuorten elämänpolulla, KSAK, Ksakki ry ja Kuusamo-opisto, kokonaisbudjetti 71 520 €
- eTsemppi - Etäkuntoutuksen ja -valmennuksen kehittäminen (ESR), KSAK Oy ja Ksakki ry, kokonaisbudjetti 85 000 €

Talouden toteutuma ja ennuste

TULOSLASKELMA	1-8/2020	Tilikauden 2020 tulosennuste	Toteutuma 2019
Liikevaihto	718 187	1 130 000	1 146 032
Liiketoiminnan muut tuotot	296 372	570 000	510 186
Materiaalit ja palvelut yht.	79 177	250 000	202 077
Henkilöstökulut	622 861	890 000	888 150
Poistot ja arvonalentumiset	54 175	104 000	99 409
Liiketoiminnan muut kulut	240 260	461 000	455 199
Liikevoitto / -tappio	18 086	-5 000	11 383
Rahoitustuotot ja -kulut	726	8 000	4 416
Voitto/tappio ennen tlinp.sirtoja ja veroja	18 812	3 000	15 799
Tuloverot	12 376	3 000	4 652
Tilikauden voitto/tappio	6 436	0	11 147

Henkilöstömäärä 31.8.2020

- Vakituiset	10 + 1	(31.8.2019: 9 + 1)
- Määräaikaiset	11	(31.8.2019: 8)
- Yhteensä	21 + 1	(31.8.2019: 17 + 1)

Sairauspoissaolot kalenteripäivinä 31.8.2020

- Yhteensä 30 kalenteripäivää

Keskeiset tunnusluvut

TUNNUSLUKUJA	31.8.2020	31.8.2019
Omavaraisuusaste	90 %	97 %
Quick ratio	3,2	6,5
Taseen loppusumma	3 607 834	3 421 987

Investoinnit

Yhtiön asuntolarakennuksen vesikaton ja siihen liittyvien rakenteiden korjaus on tehty kevään aikana. Vesikaton korjaustyöt, lisätyöt, valvonta- ja työnjohtokuluihinne olivat yhteensä 136 058 euroa.

Lainat

Yhtiö on saanut lainarahoitusta urakkaa varten 150 000 euroa. Osa korjattavasta kiinteistöstä on kiinnitetty lainan vakuudeksi.

Nuoriso- ja luontomatkailukeskus Oivanki Oy

Toimitusjohtajan katsaus

Toimintakatsaus

Majoitusvuorokausia oli yhteensä 3718 (edellinen vuosi 10599). Kuusamoon tulevia nuorisoon kuuluvia majoittujia tästä oli 3053. Rahoittajan laatukriteerit täyttävissä nuorisokeskuksissa nuorten matkailua tukee nuorisolain mukaisesti opetus- ja kulttuuriministeriö, joka saa avustukset valtiolta. Nuorison lisäksi nuorisotoimintaa tukevia elinkeinotoimintaan kuuluvia majoitusvuorokausia oli 665 (edellinen vuosi 1737). Päiväkävijöinä oli 215 nuorta (edellisvuosi 1879). Nuorisotoimintaa tukevia elinkeinotoimintaan kuuluvia päiväkävijöitä oli 390 (edellisvuosi 874). Pääsääntöisesti Oivangin asiakkaat olivat leirikoululaisia ja Nuotta-valmennettavia. Kansainvälisten nuorien leirikoulu peruuntuivat heti hallituksen julistettua Suomeen poikkeusolot.

Nuoria varten ostettiin alueen yrittäjiltä palveluja 43 000 euron edestä, josta ruokatuotteita 24 000 euron edestä. Liikevaihtoa asiakkaat ovat tuoneet alueelle välittömästi 207 000 euron edestä sekä välillisesti omien ostosten kautta (arviolta 50 – 200 eur/hlö). Nuotta- valmennukseen haettiin ja saatiin alueen nuorille avustusta tänä vuonna 85 000 euroa. Valmennus on tarkoitettu erityisen tuen tarpeessa oleville nuorille. Valmennus on maksuton etsivän nuorisotyön ja työpajojen nuorten ryhmille opetus- ja kulttuuriministeriön tuella. Valtion rahoitusta nuorille on saatu Oivangin kautta yhteensä 366 766 euroa.

Opetus- ja kulttuuriministeriölle annetaan tiedot toiminnasta digitaalisen tiedonkeruu ja asiakaspalautte järjestelmän avulla. Asiakaspalautteet ovat olleet hyviä.

Toimintatuotot

Yhtiön toiminnan tuotot toisella vuosikolmanneksella ovat yhteensä 574 000 euroa. 62 % tästä on rahoittajilta saatua tuloa nuorisotoimintaan ja hankkeisiin.

Palvelujen ostot

Palvelujen ostot ovat yhteensä 43 021 euroa, jolla on ostettu alueen yrittäjiltä lähinnä palveluja. Alueen yrittäjiltä ostettuja elintarvikeostoja on 24 000 euron edestä.

Henkilöstömenot 31.8.2020 asti

Henkilöstömenoja on maksettu 228 410 euroa.

Henkilöstön määrä (eriteltyinä vakituiset ja määräaikaiset) tilanne 31.8.2020 ja 31.8.2019

Henkilöstö 31.8.2020 määräaikaiset 5 hlöä ja vakinaiset 10 hlöä. Henkilöstö 31.8.2019 määräaikaiset 4 hlöä ja vakinaiset 10 hlöä.

Yhtiön henkilöstön sairauspoissaolojen määrä kalenteripäivänä 31.8.2020 asti

Sairauspoissaolopäivät 1.1. – 31.8.2020 yhteensä 39 työpäivää.

Yhtiön työterveyshuoltokustannukset ja bruttokustannukset per työntekijä 31.8.2020 asti

Työterveyshuoltokustannukset olivat 3450 euroa eli 431 eur/kk ja bruttokustannukset per työntekijä oli 29 euroa/kk (431/15 hlö) 31.8.2020 asti.

Talouden toteuma

1 000 €

LIKEVAIHTO

MYynti

LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT (OKM)

Laskenn. talousarvio	Kauden toteutuma	Arvio vuo- den lopun tilan- teesta
-------------------------	---------------------	---

750	207	400
425	367	367
1175	574	767

MATERIAALIT JA PALVELUT

AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT

OSTOT TILIKAUDEN AIKANA YHTEENSÄ

ULKOPUOLISET PALVELUT YHTEENSÄ

HENKILÖSTÖKULUT YHTEENSÄ

POISTOT JA ARVONALENNUKSET

-206	-43	-80
-111	-8	-20
-500	-280	-430
-30		-30

LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

VAPAAEHTOISET HENKILÖSTÖKULUT

YHTEENSÄ

TOIMITILAKULUT YHTEENSÄ

IRTAIMISTOKULUT YHTEENSÄ

MATKA- JA KULJETUSKULUT YHTEENSÄ

MAINOS- JA EDUSTUSKULUT YHTEENSÄ

LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT YHTEENSÄ

-40	-24	-40
-10	-5	-10
-230	-83	220
-20	-15	-20
-15	-21	30
-13	-2	-10
-328	-153	-330

LIIKEVOITTO (- TAPPIO)

0	89	-123
---	----	------

RAHOITUSTUOTOT

RAHOITUSKULUT

0	0	0

SATUNNAISET TUOTOT

SATUNNAISET KULUT

TILIKAUDEN VOITTO / TAPPIO

0	*)89	-123
---	------	------

*) Kirjanpitoon kirjaamattomia poistoja (01-08/2020) kohdistuu tälle jaksolle yhteensä 20 000 euroa. Etukäteen saatua avustusta tuleviin menoihin on kirjautunut tälle jaksolle 50 000 euroa. Tulosta vääristää positiiviseksi maksujärjestelyssä olevat kustannukset (yhteensä 60 000 euroa).

Tänä vuonna koronavirustilanteen aiheuttama Suomen poikkeustila vaikuttaa vuoden 2020 tulokseen negatiivisesti. Puolet myynnistä on jäänyt tulematta, sillä kevään leirikoulut eivät toteutuneet ja kesän rippileireistä sekä syksyn leirikouluista osa peruuntui. Kaikki tapahtumat peruttiin (yli 50 henkeä suuremmat ryhmät) keväältä. Kansainväliset leirikoulut peruuntuivat.

Tappiota on pienennetty tähän asti seuraavin keinoin:

- Neuvottelimme kaupungin kanssa toimitilavuokrasta, että se tarkastettaisiin kohtuulliselle tasolle vuoden 2020 aikana.
- Kaikki työsuhteessa olevat henkilöt olivat lomautettuna kolme kuukautta. Vaikutus oli tulokseen +70 000 euroa.
- Rahoittajalle (Opetus- ja kulttuuriministeriö, OKM) haettiin/saatiin 25 000 euron korona-avustus.
- Valtioneuvostolta haettiin/saatiin 15 000 euroa kiinteistöön liittyviin kustannuksiin.
- Lisäksi on haettu rahoitusta Business Finlandilta ja Stea:lta, mutta näistä tuli kielteinen päätös.

Tappiota pyritään vielä pienentämään seuraavin keinoin:

- Pyydämme 1.3. - 31.12.2020 vuokran maksuun helpotusta. Vaikutus on 60 000 euroa.
- Ely -keskukseen sekä Sosiaali- ja terveysministeriöön on lähetetty alueellinen ja valtakunnallinen rahoitushakemukset kesäkuussa. Haemme tukea perheleirille, jolla tuettaisiin koronavirustilanteesta kärsiviä perheitä, lapsia ja nuoria (Ely 100 000 euroa, 80 % tuki ja STM 500 000 euroa, 100% tuki). Näistä Ely -keskuksen hankkeeseen on jo saatu seudullinen kehittämisraha 16 000 euroa, jolla katettaisiin omarahoitusosuutta.
- Verot ovat tällä hetkellä maksujärjestelyssä, vaikutus 17 000 euroa.
- Rahoittajalta (OKM) haetaan 5.10 mennessä tukea koronavirustilanteen aiheuttamiin kustannuksiin.
- Kun Ely ja STM hakemuksiin tulee päätös, pohdimme jatkotoimia sen mukaisesti (joko haetaan uudelleen tai laitetaan hankkeet käytäntöön).

Keskeiset yhtiön tunnusluvut

- Leirikoulutoiminta - tavoite 60 leirikoulua vuodessa, asiakkaat ympäri Suomea
- Kansainvälisyys - tavoite 18 ryhmää vuodessa, kansainvälisyys tavoite 30 % asiakkaista
- Valmentava nuorisotyö - 30 valmennettavaa ryhmää vuodessa
- Luontomatkailukeskus brändi tavoittelee nuorison lisäksi elinkeinotoimintaan tähtäävää toimintaa - elinkeinon osuustavoite kokonaistuotoista 20 %; varausjärjestelmä, jonka avulla palvelujen saatavuus mahdollistuu 24/7 h
- Majoitus- ja ravitsemistoiminta - nuorison yöpymisvuorokaudet tavoite 15 000, käyttöaste tavoite 40 %, myyntikate 70 %, ruoan kate 60 %
- Kiinteistöpalvelu - asiakaspalautteet, kiinteistökatselemus työryhmä, oma arvio, kulukirjanpito, kiinteistömenoja tarkkaillaan, nyt 28 % tuotoista
- Myynti ja markkinointi sekä hankekoordinointi - uusia asiakkuuksia 10 %, pyritään saamaan uusia rahoitusmuotoja
- Hallinto ja henkilöstö - tuottotavoite on 1 miljoonaa (OKM rahoitus vaikuttaa), henkilöstö 10 henkilöä, työviihtyvyydestavoite tavoite 5/5, vastuun ja vapauden jakaminen asiantuntijatasolle + riittävä tuki.

Investoinnit

Tänä vuonna ei investoida.

Lainat (vuoden 2020 aikana otetut tai otettavat)

Yhtiöllä ei ole lainaa vuoden 2020 aikana.